

2014

PAY INSTITUTE
For Education & Development
ئەنستىتوتى پەي بۆ پەرۋەردەو گەشەپىدان

پروژەى چاودىرىى پەرلەمانى كوردستان

راپورتى يەكەم

خولى چوارەمى پەرلەمان- خولى گریدانى سالى يەكەم

2014/11/6 - 2013/11/6

PAY INSTITUTE
For Education & Development

ئەنستىتوتى پەى بۇ پەرودەو گەشەپپدان

PAY

راپورتى پىروژەى چاودىرىكىردنى پەرلەمانى كوردستان

راپورتى يەكەم

خولى چوارەمى پەرلەمان- خولى گریدانى سالى يەكەم

۲۰۱۴ / ۱۱ / ۶ - ۲۰۱۳ / ۱۱ / ۶

ئەنستیتیوتی پەیی بۆ پەرۆردەو گەشەپێدان PAY ریکخراویکی ناحکومیی کوردستانیپەو لە (۲۰۱۳/۱۱/۲۸) بەفەرمی لە فەرمانگەیی ریکخراوە ناحکومیەکان تۆمار کراوە و لە کانونی یەکەمی سالی ۲۰۱۳ دەستی بە چالاکیەکانی کردووە، یەکی لە کارەکانی چاودێری کردنی ئەدای کاری دام و دەزگا گشتیەکانە، لە چوارچێوەی ئەم کارەیی دا یەکی لەو دەزگایانەیی کە چاودێری دەگات پەرلەمانی کوردستانە. هەر لە دووای هەڵبژاردنی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستانەو دەستی بە ئەنجامدانی ئەم کارەیی کردووە، بە نوسراوی فەرمایش داوا لە سەرۆکایەتی پەرلەمان کراوەو بەرپزیشیان رەزامەندیان دەرپریوە لەسەر ئەنجامدانی کارەکەو بەئێنی هاوکاریکردنی مەعنەوی و کارناسانیان بۆ کردووین.

ئەم کاری چاودێریکردنە لەلایەن ئەنستیتیوتیۆکەمانەو ئەنجامدراوە کە لەماوەی خولی گرێدانی سالی یەکەمی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستاندا، زانیاری و داتای پێویست کۆکراوەتەو بۆ نامادەکردنی ئەم راپۆرتە، بەشیۆیەکی ریکوپیک چاودێری دانیشتنەکانی پەرلەمان و سایت و نوسراوەکانی پەرلەمان کراوەو و هەر بۆ هەمان مەبەست سەردانی سەرۆکایەتی و لیژنەکانی پەرلەمان و فراکسیۆنەکانیشمان کردووە.

مەبەستی ئێمە چاودێری کارەکانی پەرلەمانە و خوازیارین ئەم دەزگا نیشتمانیپە بە ئەرک و کاری خۆی هەلسیت و لەئاست متمانەیی کۆمەلانی خەلکی کوردستاندا بییت و رۆتی سەرەکی و کارا ببینییت لە چارەسەرکردنی گرفت و قەیرانەکاندا، چونکە بوونی پەرلەمانیکی بەهێز، کە یاسای گونجاو دەرەبکات و چاودێریکی وردی دەسەلاتی جیبەجیکردن بییت، هۆکاری سەرەکی بەرەو پیشەووە چوونی کۆمەلگەو بەدامەزراوەیی کردنی دەبییت. پیمانواپە چاودێری کردنی ئێمەو ریکخراوەکانی تری کۆمەلگەیی مەدەنی، پالپشتیکی بەهێزی سەرکەوتنی پەرلەمان دەبییت.

دەستیپیک سەرکەوتنیشی بەسێراوە بە جیبەجیکردی یاسا لەلایەن خودی پەرلەمانەو، کە خۆی لە پابەند بوونی بە پەیرەوی ناوخۆ و یاسای ژمارە (۱)ی سالی ۱۹۹۲ دا دەبیینتەو کە ئەرک و مەهامەکانی پەرلەمانی تیادا دەستنیشانکراوە.

د.سەرۆەر عەبدولرەحمان عومەر

سەرۆکی ئەنستیتیوتی پەیی بۆ پەرۆردەو گەشەپێدان

۲۰۱۴/۱۱/۶

خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان

رۆژی ۲۰/۹/۲۰۱۳ پرۆسەی هەلبژاردنی خولی چوارەمی پەرلەمانی کوردستان بەسیستمی نیمچەکرارووە بەرپۆهچوو، تیایدا (۳۱) لیست بەشداری پرۆسەکەیان کردوو سەرەنجام (۱۷) لیست توانیان سەرکەوتن بە دەستبێنن، ئەنجامی کۆتایی هەلبژاردنیش وەك کۆمسیۆنی باڵای هەلبژاردنەکانی عێراق رایگەیان دوو هەموو سەدەقەیی کردوو، بەم شیوەیە خوراویە:

لیست و قەوارە سیاسییەکان و کۆی دەنگەکانیان

ژ. کورسی	کۆی دەنگەکانی	ناوی قەوارە لیستەکان	ژ. لیست
38	743984	لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان	110
24	476736	لیستی گۆران	117
18	350500	لیستی یەکییتی نیشتمانی کوردستان	102
10	186741	لیستی یەگرتووی ئیسلامی کوردستان	105
6	118574	لیستی کۆمەڵەی ئیسلامی کوردستان	104
1	21834	لیستی بزوتنەوێ ئیسلامی	101
1	12501	لیستی حزبی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان،	111
1	12392	لیستی نازادی	107
1	8681	لیستی ئاراستەیی سێیەم	115
2	6145	لیستی رافیدەیین	126
2	5730	لیستی گەردبوونەوێ گەلی کلدانی سریانێ ئاشووری	127
2	5259	لیستی پێشکەوتنی تورکمان	124
1	1951	لیستی هەولێری تورکمانی	121
1	1926	لیستی گۆران و نوێبوونەوێ تورکمان	120
1	1753	لیستی بەرەیی تورکمانی	122
1	1093	لیستی ئەبناو ئەلنەهرەیین	125
1	531	لیستی ئەرمەن	131
111	1.956.331	سەرچەم	

یەكەم كۆبونەوہی خولی چوارەمی پەرلەمانی كوردستان

بەپێی یاسا دەبوايە بەر لە ۲۰۱۳/۱۱/۱، واتە بەر لەوہی خولی سێیەم كۆتایی بیئت، پەرلەمانی خولی چوارەم كۆبونەوہی دەستپێکی ببەستایە، بەلام ئەوہوو كۆنەبوویەوہ تا ۲۰۱۳/۱۱/۶، ئەمەش کاریکی نا یاسایی بوو و لەماوہی ئەم شەش رۆژەدا بۆشاییەکی یاسایی لە ھەرێم دروست بوو.

یەكەم كۆبونەوہی دەستپێکی پەرلەمانی كوردستان لە (۲۰۱۳/۱۱/۶) بەمەبەستی سویند خواردنی ئەندامان لە ھۆلی پەرلەمان بەسترا، لەم كۆبونەوہیەدا كە دەبوو بەپێی مادە (۱۳)ی پەپرەوی ناوخۆی پەرلەمان، ئەندامان سویندی یاسایی بخۆن و ھەرلەم كۆبونەوہیەشدا دەستە سەرۆكایەتی پەرلەمان ھەلبژێردرین،^(۱)

بەلام جگە لە سویند خواردنی ئەندامان، بڕگەیی دووہم ئەنجام نەدرا كە ھەلبژاردنی دەستە سەرۆكایەتیە.

جگە لەمە پێشیلکاریەکی تری پەپرەوی ناوخۆ كە كرا ئەوہوو دانیشتنەكە بۆ ماوہی (پینج مانگ و بیستو سۆ رۆژ) بە كراوہیی ھیلرایەوہ. كە ئەمەش کاریکی نایاسایی بوو.

یەكی لە پێشیلکاری و كارە نایاساییەكانی لەم دانیشتنەشدا كراوہ ئەوہوو كە بانگەوازی كۆكردنەوہی ئەندامانی خولی چوارەم بەناوی سەرۆكایەتی خولی پێشووہوہ راگەپەنراوہو بلاوكراوہتەوہ،(د.ئەرسەلان بايز سەرۆك، ھەسەن محمد سورە جیگر، فرسەت ئەحمەد سكرتێر)، ئەمەو لەكاتیكدا ئەو كۆبونەوہیە رۆژی (۲۰۱۳/۱۱/۶) ئەنجامدرا كە ھەفتەپەك بوو نەك ھەر سەرۆكایەتی بەلكو پەرلەمانیش بوونی نەمابوو.

(۱) - مادە (۱۳) لە پەپرەوی ناوخۆی پەرلەمان:

۱- سەرۆکی كاتی لەدوای سویند خواردنی، دەرگای خۆپالوتن بۆ پێگەكانی دەستە كە بریتین لە سەرۆکی پەرلەمان و جیگرەكەیی و سكرتێر رادەگەپنیت.

۲- لەدوای داخستنی دەرگای خۆپالوتن پڕۆسەیی ھەلبژاردن بەپێگەیی دەنگداننی نەپنی ئەنجام دەدریت و ئەوہی زۆرینەیی دەنگی ئامادەبووان بەدەست دەھینیت سەرکەوتوو دەبیئت.

ئەمە دەقى راگەيەنراوہکەيە:

بەرنامەي کارى دانىشتنى کردنەوہى خولى چوارەم (۱) رۆژى ۲۰۱۳/۱۱/۶

پشت بەستىن بەحوکمی ماددە (۴۶ و ۴۷ و ۴۸) لەياسای ژمارە (۱) ی سالى ۱۹۹۲ ی ھەموارکراوہا، بەرنامەي کارى دانىشتنى کردنەوہى خولى چوارەمى پەرلەمانى کوردستان - عىراق بەم شىوہيە دەبيت:

- 1- کردنەوہى دانىشتنەگە بەچەند ئايەتيک لە قورئانى پىرۆز.
- 2- يەك دەقيقە بى دەنگ وەستان بۆ ريزلينان لە گيانى شەھيدانى کوردستان و عىراق .
- 3- بانگ کردنى بەتەمەنترين ئەندامى پاليوراوانى سەرکەوتوى خولى چوارەمى ھەلبژاردنى پەرلەمان بۆ سويند خواردن و بەرپۆھبردنى دانىشتنەگە.
- 4- سەرۆكى کاتىي دانىشتنى يەگەمى خولى چوارەم پاليوراوانى سەرکەوتوى پەرلەمان بانگ دەکات بۆ سويند خواردن ياسايى.
- 5- سەرۆكى کاتىي دەرگاي خۇپالائوتن دەکاتەوہ بۆ پلەي سەرۆكى پەرلەمان و جيگري سەرۆكى پەرلەمان و سكرتيري پەرلەمان وە بەرپۆھبردنى پىرۆسەي ھەلبژاردن.
- 6- سەرۆكى کاتىي دوو بچووکتري ئەندامى پەرلەمان بانگ دەکات بۆ ژماردن و جياکردنەوہى دەنگەکان.
- 7- سەرۆكى کاتىي ئەنجامى ھەلبژاردن رادەگەيىت و داوا دەکات سەرۆک و جيگري سەرۆک و سكرتيري پەرلەمان لەشويى تايبەت بەدەستەي سەرۆکايەتى دابنیشن. (۲)

د. أرسلان بايز
سەرۆكى پەرلەمانى
کوردستان - عىراق

د. حسن محمد سورە
جيگري سەرۆكى پەرلەمان
کوردستان - عىراق

فەرستە احمد عبدالله
سكرتيري پەرلەمان
کوردستان - عىراق

(۲) - ئەم راگەيەنراوہ ئىستاش لەسەر سايتى پەرلەمان لە بەرنامەي کارى دانىشتنەکاندا ھەيە.

هەلبژاردنى دەستەي سەرۆكايەتى خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان

لە (۲۰۱۴/۴/۲۹) پەرلەمانى كوردستان دواي (حهوت مانگ و نو رۆژ) لە هەلبژاردنى و دواي (پينج مانگ و بيست و سى رۆژ) لە سويندخواردنى ئەندامان كۆبوووهو دەستەي سەرۆكايەتى هەلبژارد، كە بەم شيوەيه بوو:

۱-يوسف محمد سادق - سەرۆك- لە فراكسيۆنى گۆران- (۸۴) دەنگ.

۲-جەعفەر ئيمينيكي - جيگري سەرۆك- لە فراكسيۆنى پارتى- (۷۹) دەنگ.

۳-فەخرەدين تاهير - سكرتير- لە فراكسيۆنى كۆمەل- (۷۳) دەنگ.

بە پيى مادەي (۲۴) پەيرەوي ناوخۆ لەدوواي هەلبژاردنى دەستەي سەرۆكايەتى دەبيت ليژنەيهك بەمەبهستى دروستى ئەندامان پيىك بەيئيريت،^(۳) بەلام ئەم ليژنەيه پيىك نەهيئراو ئەمەش پيشيلى پەيرەوي ناوخۆ بوو.

ئەوەي خولى ئەم جارەي پەرلەمانى كوردستان لە خولى پيش خۆي جيا دەكاتەو، ئەوەيه كە لە خولى سيدا لەنيو پەرلەماندا ئۆپوزيسيۆن هەبوو كە خۆي لە ليستەكانى (گۆران و يەكگرتوو و كۆمەل)دا دەبينەو كە (۳۵) ئەنداميان هەبوو، بەلام لە خولى چواردا هيچ لايەنيكى ئۆپوزيسيۆن نيه. هەر هەموويان شەريكن لە دەسلەت و ئەمەش يەكئىك لەو هۆكارانەيه هەرۆك چاوەرواندەكرا پەرلەمان ئەو گەرموگورى و چالاكى و ئەكتيفبونەي نەبيت.

هەرلە يەكەمىن دانىشتنەكانى پەرلەمانيشەو، جۆريىك لە بەريەككەوتن و گرزى لە نيوان ليستى يەكيىتى، لەگەل ليستەكانى گۆران و پارتى دەبينرا، ئەم گرزىيەش بە هەموو حالەتەكانى خۆيەو تا ئيستاش هەر بەردەوامە، بەرچاوترىيىنى حالەتەكانى ئەم گرزىيەش لەسەرەتاي هەلبژاردنى سەرۆكايەتى پەرلەمان و دواتريش ناوانى سەرۆك و جيگري سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيران لە كابينەي هەشتەمدا ئەوەبوو هەريەكەيان دەنگيان نەدا بە كانديدەكانى يەكترى.

(۳) - برگەي (۲) لە مادەي (۲۴) لە پەيرەوي ناوخۆي پەرلەمانى كوردستان: ۲- لە دووم دانىشتنى يەكەمىن كۆبوونەوي پەرلەمان و بە ريگەي هەلبژاردن ليژنەيهكى كاتى بەناوي (ليژنەي تيروانين لە دروستى ئەندامىتى) پيىكەهيئيريت لە ژمارەيهك نايبت لە پينج ئەندام كەمتر بيىت بەمەرجيىك نايبت ئەو كەسانەي تانە لە دروستى ئەندامىتيان دراو ببنە ئەندامى ئەو ليژنەيه.

ئەنستىتوتى پەي ...

رەپورتى پرۆژەي چاوديرىکردنى پەرلەمانى كوردستان

پیکھنیانی لیژنہ کان لہ خولی چوارہمی پەرلہمانی کوردستان

بہ کھم: لیژنہ ہہ میسہ بیہ کان:

پەرلہمانی کوردستان لہ (۲۲) لیژنہی جیا جیا پیکھاتووہ، کہ بہ گوپرهی پەرہوی ناوخوی پەرلہمان لہ ماددہی (۳۷) باسی پیکھنیانی لیژنہ کان دہکات و پەرلہمانتار بہ پیی نازہووی خوی و پسیپوریہ کھی بہ شداری ئەم لیژنہ دہکات. ہەر لیژنہ یہ کیش نابیت لہ (۵) ئەندام کھ متر پیکھاتبیت و لہ (۱۱) ئەندامیش زیاتر بیت، کاری ئەم لیژنہ بہ دواداچوونہ بو پڕۆژہ و کارہکانی حکومەت و چوونہ ناو خەلکی بہ مہ بہستی ناگاداربوون لہ کیشہکانیان. (۴)

لہ خولی سییہمی پەرلہماندا ژمارہی لیژنہ کان بریتی بوو لہ ۱۹ لیژنہ، بہ لام لہ (خولی چوارہم) دا ئەو مادہیہ لہ پەرہوی ناوخوی پەرلہمان ہہموارکراو (۵) ژمارہی لیژنہکانی بہرز کردووہ بو (۲۲) لیژنہ، ئەویش بہ زیادکردنی سی لیژنہی تر:

۱. لیژنہی پیشہ سازی و وزہ وسەرچاوە سروشتیہ کان.
۲. لیژنہی مافہکانی مرؤف.
۳. لیژنہی کاروباری پیشمہرگہ وشہہیدان وقوربانانی جینۆساید.
۴. لیژنہی کاروباری کۆمہلہی مہدہنی.
۵. لیژنہی دہسپاکی (نہزاہت).
۶. لیژنہی وەرزش و لاوان.
۷. لیژنہی خزمہتگوزاریہکانی شارہوانی.
۸. لیژنہی ئەوقاف و کاروباری ئایینی.

(۴) - بہ پیی بریاری ژمارہ (۴) ی پەرلہمانی کوردستان کہ لہ ۲۰۱۴/۵/۷ دەرچووہ ، لیژنہ کان پیکھنران و ئەندامانی دہستنیشانکران کہ لہ (۱۸) لیژنہ پیکھاتبوو. پیشتریش بہ پیی بریاری ژمارہ (۲) ی پەرلہمان کہ لہ ۲۰۱۴/۵/۴ دەرچووہ لیژنہی یاسایی پیکھنرابوو.

(۵) - بہ پیی بریاری ژمارہ (۹) ی پەرلہمانی کوردستان کہ لہ ۲۰۱۴/۶/۱۶ دەرچووہ ، ہەر سی لیژنہی (لیژنہی ناوچہ کوردستانیہکانی دەرہوی ہریم، لیژنہی کاروباری پەرلہمان، لیژنہی پە یوہندیہکان و رەوہندی کوردی) زیادکران.

ئەنستیتیوتی پە ی ...

رابطۆرتی پڕۆژہی چاودیریکردنی پەرلہمانی کوردستان

PAY INSTITUTE
For Education & Development

۹. لیژنه‌ی په‌یوه‌ندیی‌ه‌کان و رو‌شن‌بیری و را‌گه‌یان‌دن.
 ۱۰. لیژنه‌ی کاروباری کو‌مه‌لایه‌تی و من‌دال و خیزان.
 ۱۱. لیژنه‌ی پاراستنی مافی به‌کار‌به‌ر.
 ۱۲. لیژنه‌ی کاروباری ته‌ندروستی و ژینگه.
 ۱۳. لیژنه‌ی دا‌کو‌کی کردن له مافه‌کانی ئافره‌ت.
 ۱۴. لیژنه‌ی دارایی و کاروباری ئابووری.
 ۱۵. لیژنه‌ی ناوخو و ئاسایش.
 ۱۶. لیژنه‌ی کاروباری یاسایی.
 ۱۷. لیژنه‌ی په‌روه‌رده و فی‌رکردنی بال‌ا.
 ۱۸. لیژنه‌ی کشتو‌کال و ئاودپیری.
 ۱۹. لیژنه‌ی ئاوه‌دان‌کردنه‌وه.
 ۲۰. لیژنه‌ی ناوچه کوردستانیی‌ه‌کانی ده‌روه‌ی هه‌ریم. (لیژنه‌ی زیاد‌کراو له خولی چوار).
 ۲۱. لیژنه‌ی کاروباری په‌رله‌مان. (لیژنه‌ی زیاد‌کراو له خولی چوار).
 ۲۲. لیژنه‌ی په‌یوه‌ندیی‌ه‌کان و ره‌وه‌ندی کوردی. (لیژنه‌ی زیاد‌کراو له خولی چوار).
- به‌پیی ژماره‌ی ئەندامان له لیژنه‌کاندا و به‌پیی ئەو بریارانه‌ی ده‌رچوون له په‌رله‌مان سه‌باره‌ت به ئەندامانی لیژنه‌کان، سه‌رجه‌می ده‌کاته (۲۵۰) ئەندامی لیژنه، ئەگه‌ر بی‌ت و هه‌ر ئەندامێک له دوو لیژنه‌دا ئەندام بی‌ت ده‌بی‌ت بکاته (۲۱۶)، چونکه ژماره‌ی ئەندامان (۱۱۱) ئەندامه و (۳) ئەندامی ده‌سته‌ی سه‌رو‌کایه‌تی لی‌ده‌ری‌که‌ی (۱۰۸) ده‌مینیت‌ه‌وه، جارانی (۲) ی‌که‌ی ده‌کاته (۲۱۶)، واته لی‌ره‌دا ژماره‌ی ئەندامان له‌نی‌و لیژنه‌کاندا نا‌گونجی‌ت و له‌گه‌ل په‌یره‌وی ناوخو‌دا ژماره‌که‌دا وی‌ک نایه‌ته‌وه. هه‌رچه‌نده هه‌موو ئەندامان له دوو لیژنه‌دا ئەندام نی‌ن.

به‌پیی ئەو بریارانه‌ی له په‌رله‌مان ده‌رچوون سه‌باره‌ت به دابه‌ش‌کردنی ئەندامان به‌سه‌ر لیژنه‌کاندا،^(۶) (جگه له ده‌سته‌ی سه‌رو‌کایه‌تی که سی‌که‌سن)، به‌م جو‌ره‌یه:

(۶) - ئەو بریارانه‌ش بریتین له:

۱- بریاری ژماره (۲) ی‌په‌رله‌مان که له ۲۰۱۴/۵/۴ سه‌باره‌ت به پیکه‌یتانی لیژنه‌ی یاسایی.

1-ژماره‌ی ئەو ئەندامانە‌ی لە هیچ لیژنە‌یە‌کدا ناویان نە‌هاتوو، (1) ئەندام.

2-ژماره‌ی ئەو ئەندامانە‌ی تە‌ن‌ها لە یە‌ک لیژنە‌دا ناویان نە‌هاتوو، (7) ئەندام.

3-ژماره‌ی ئەو ئەندامانە‌ی لە دوو لیژنە‌دا ناویان نە‌هاتوو، (62) ئەندام.

4- ژماره‌ی ئەو ئەندامانە‌ی لە سێ لیژنە‌دا ناویان نە‌هاتوو، (34) ئەندام.

5- ژماره‌ی ئەو ئەندامانە‌ی لە چوار لیژنە‌دا ناویان نە‌هاتوو، (4) ئەندام.

ئە‌مە‌ش پێ‌ش‌ی‌لی پە‌ی‌رە‌وی ناو‌خۆ‌یە‌و بێ‌سەر‌و‌بە‌ری لیژنە‌کان و ب‌ر‌پ‌ارە‌کانی ت‌ای‌بە‌ت بە دانانی ئە‌ندامان دە‌گە‌یە‌ن‌ی‌ت، لە‌وه دە‌چ‌ۆ‌ی‌ت هە‌ند‌ی‌ک لە‌و ئە‌ندامانە‌ دە‌ست‌یان لە‌ هە‌ند‌ی‌ک لیژنە‌ ک‌ی‌ش‌اب‌ی‌تە‌وه، بە‌لام هی‌چ فە‌رمان‌ی‌کی دە‌ست‌لە‌کار‌ک‌ی‌شان‌و‌ه‌یان بۆ دەر‌نە‌چ‌وو‌ه و ناو‌ه‌کان‌ی‌شان تا ئ‌ی‌ست‌اش لە‌ لیستی فە‌رم‌یی لیژنە‌کاندا ماوه.

2- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (4)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/4/7 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ پ‌ی‌ک‌ه‌ی‌ن‌انی (18) لیژنە. (لیژنە‌ی پ‌ی‌شە‌س‌ازی و وزه‌ و سەر‌چ‌او‌ه س‌رو‌ش‌ت‌یە‌کان، لیژنە‌ی م‌افی م‌ر‌ۆ‌ف، لیژنە‌ی کاروباری پ‌ی‌شە‌م‌ر‌گه‌ و شە‌ه‌یدان و قوربان‌یانی ج‌ین‌ۆ‌س‌اید، لیژنە‌ی کاروباری کۆ‌مە‌ڵە‌ی مە‌دە‌نی، لیژنە‌ی دە‌س‌پ‌اکی (نە‌ز‌اهە‌ت)، لیژنە‌ی وە‌ر‌زش و لاوان، لیژنە‌ی خ‌زمە‌ت‌گ‌وزاریە‌کانی شارە‌وانی، لیژنە‌ی ئە‌وق‌اف و کاروباری ئ‌ای‌ینی، لیژنە‌ی پە‌ی‌وه‌ند‌ییە‌کان و رۆ‌ش‌ن‌ب‌یری و راگە‌یان‌دن، لیژنە‌ی کاروباری کۆ‌مە‌ڵ‌ایە‌تی و م‌ندال و خ‌ی‌زان، لیژنە‌ی پاراستنی م‌افی بە‌کاربەر، لیژنە‌ی کاروباری تە‌ندروستی و ژینگە‌، لیژنە‌ی دا‌کۆ‌کی کردن لە‌ م‌افە‌کانی ئ‌اف‌رە‌ت، لیژنە‌ی دارایی و کاروباری ئ‌اب‌وری، لیژنە‌ی ناو‌خۆ و ئ‌اس‌ایش، لیژنە‌ی پە‌ر‌و‌ر‌دە‌ و ف‌ی‌ر‌کردنی بال‌ا، لیژنە‌ی ک‌ش‌ت‌وک‌ال و ئ‌او‌دی‌ری، لیژنە‌ی ئ‌او‌ه‌دان‌کردنە‌وه).

3- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (8)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/6/16 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ زی‌اد‌کردنی (10) ئە‌ندامی پە‌ر‌لە‌مان بۆ سەر‌ چە‌ند لیژنە‌یە‌ک.

4- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (9)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/6/16 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ پ‌ی‌ک‌ه‌ی‌ن‌انی هەر‌ سێ لیژنە‌ی (لیژنە‌ی ناو‌چە‌ کوردستان‌ییە‌کانی دەر‌و‌ه‌ی هەر‌ی‌م، لیژنە‌ی کاروباری پە‌ر‌لە‌مان، لیژنە‌ی پە‌ی‌وه‌ند‌ییە‌کان و رە‌و‌ه‌ندی کوردی) که زی‌اد‌کران.

5- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (17)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/7/23 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ زی‌اد‌کردنی (2) ئە‌ندام بۆ سەر‌ لیژنە‌کان.

6- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (20)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/9/23 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ زی‌اد‌کردنی (20) ئە‌ندام بۆ سەر‌ لیژنە‌کان.

7- ب‌ر‌پ‌اری ژماره (27)‌ی پە‌ر‌لە‌مانی کوردستان که لە 2014/10/21 دەر‌چ‌وو، سە‌بارە‌ت بە‌ زی‌اد‌کردنی (1) ئە‌ندام بۆ سەر‌ لیژنە‌کان.

ھەرچەندە پەرلەمانى كوردستان لە دانيشتنى ژمارە (۱) لە رۆژى (۲۰۱۴/۵/۴) سەرچەم لىژنەكان و ئەندامەكانى دانيشتنى ئاڤەردو لەچەند دانيشتنىكى دواتريشدا چەند ئالوگۆرپكى تىاداكردن. ھەر وھا بەپىي پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمان پىويستە ھەر لىژنەيەك سەرۆك و جيگري سەرۆك بىراردەرى ھەبىت و بەشيوەى ھەلبىژاردن لەنيوان ئەندامانى لىژنەكان دانيشتنى دەكرىت. لەسەرەتادا سەرۆكايەتى پەرلەمان رەزامەندى خۆى دەربىرى بۆ ئەووى كە ھەموو لىستەكان بەشدار بن لە وەرگرتنى پۆستى سەرۆك و جيگر و بىراردەرى لىژنەكان، بەلام بەھوى ئەووى ھەندىك لىست سەرۆكى لىژنەيان بەرنەكەوتبوو. لە دانيشتنى ئاسايى ژمارە (۹) ى رۆژى (۲۰۱۴/۶/۱۶) پەرلەماندا سى لىژنەى تر زيادكران. بەلام بەھوى گرفتى نيوان فراكسيونەكان كە لەسەر سەرۆكايەتى لىژنەكان پىك نايەن، تا ئىستا دەستەى سەرۆكايەتى بۆ ئەم سى لىژنە تازەيە ھەلنەبىژدراون و لىژنەكان سەرۆكايەتيا نىە و دەستبەكار نەبوون.^(۷) لە كاتىكدا چوار مانگ و بىست رۆژ بەسەر دروستكردنيدا تىپەريو، ئەم سى لىژنەيە نە دەستەى سەرۆكايەتيا نىە ھەيەو نە ھىچ كۆبونەو ھەيەكيان بەستو ھەيچ كارىكيشيان ئەنجامداو.^(۸)

جگە لەمە لە پىكھىناني لىژنەكاندا ئەو ھەندى لايەنى سىياسى لەبەرچاو گىراو پروفىشئالى ئەندامان لەبەرچاو نەگىراو، كە يەككىك لە ھۆكارەكانى لاوازى لىژنەكانە.

(۷) - بەپىي بركەى (۳) لە مادەى (۳۹) پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، ھاتوو: ۳-لىژنە بەردەوامەكان لە ژمارەيەك ئەندام پىكدەھىنرىت نايىت لە پىنج ئەندام كە مەتر بن و نايىت لە يازدە ئەندام زياتر بىت و ھەر لىژنەيەك لەنيوان ئەندامەكاندا سەرۆككىك و جيگريك و بىراردەرىك ھەلدەبىژرىت.

(۸) - سەبارەت بە سەرۆكايەتى ئەم سى لىژنەيە، بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان لە ھەفتەى رابردودا لە ناو ھۆلى پەرلەمان رايگەياندا كە بۆ چارەسەرى كاتى سەرۆكايەتى ئەم سى لىژنەيە، بىرمارمانداو بەتەمەنترىن ئەندام سەرۆكايەتيا نىە بكات. ئەمەش بەپىي پەيرەو ناگونجىت.

۲- لیژنەى پېداچوونەو بە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان. (۱۲)

ئەم لیژنەى بە کارکردن بەردەوامەو ھەفتانە کۆبوونەو ھى خۆى دەکات و تا ئىستا ئەو پرۆژەى پەپرەوى کارى لەسەر دەکەن نزیكەى (۳۷) مادەى کارى لەسەر کراو.

۳- لیژنەى کاتى پەرلەمانى کوردستان بۆ پالائونى ئەندامانى ئەنجومەنى کۆمىسیاران. (۱۳)

تا ئىستا ئەم لیژنەى دوو کۆبوونەو ھى کردووە. بەلام ھىشتا تەوافوقى پىنج لایەنە سەرەکیە بە تەواو نەگەشتوونەتە یەك، ھەرچەندە بە یاساکەدا ھاتووە بە ئەندامانى ئەنجومەنى کۆمىسیاران بە بىلاىەنى و سەر بەخۆى دەناسرین، بەلام لىرەدا پىنج حزبە سیاسىە بە ھەر (۹) ئەندامە بەیان لەنۆوان خۆیاندا برابەش کردووە. بىئەو ھى دەرفەت بۆ ھىچ کەسىكى تر ھەبىت.

بەپى یاساکە بە لە ماددەى (۲۲) ى دا ھاتووە: "لە رۆژى بلاوکردنەو ھى لە رۆژنامەى فەرمى وەقاعى کوردستانەو جىبەجى دەکرىت". وەقاعى کوردستان لە رۆژى () ھو دەرجووە، بەلام تا ئىستاش ھىچ ھەنگاویك بۆ جىبەجىکردنى نەراو. (۱۴)

ھەرچەندە پەرلەمان راگەیاندىكى بلاوکردنەو بە لە سائتە بەناوى:

راگەیەندراوى خۆکاندىد کردنى ئەنجومەنى کۆمىسیاران لە کۆمىسیونى سەر بەخۆى ھەلبژاردن و راپرسى
لە ھەرىمى کوردستان – عىراق

پەرلەمانى کوردستان رايدەگەىەنى: بە ھەر ھاوئالتىیەكى ھەرىمى کوردستان بە لە ھەرىم بە شىوہىەكى بەردەوام نىشتەجىیەو ئەو مەرجانەى لای خوارەو ھى تىداىە دەتوانىت

(۱۲) - بەپى برىارى ژمارە (۱۰) ى پەرلەمانى کوردستان بە لە ۲۰۱۴/۶/۱۶ دەرجووە، ئەم لیژنەى پىکھىنراو لە (۱۳) ئەندام پىکھاتووە.

(۱۳) - بەپى برىارى ژمارە (۲۱) ى پەرلەمانى کوردستان بە لە ۲۰۱۴/۹/۲۳ دەرجووە، ئەم لیژنەى پىکھىنراو لە (۸) ئەندام پىکھاتووە.

(۱۴) - یاساى ژمارە (۴) ى سالى ۲۰۱۴ ى کۆمىسیونى بالای سەر بەخۆى ھەلبژاردن و راپرسى.

فۆرمى خۆ كاندید كردن پربكاتەوه كه له سه ر مائپه رى په رله مانى كوردستان هه يه و

بينيريت بوته م ئيميلانه ي خواره وه:

komsion@perleman.org

krgekomsion@gmail.com

تیبینی : ماوه ی پیشکەش کردن دەست پێ دەکات له ۲۹/۱۰/۲۰۱۴ تاوه کو ۱۰/۱۱/۲۰۱۴

مه رجه گانی گانید :

۱/ هاوئاتی كوردستان – عیراق بیٹ و به به رده وامی تییدا نیشته جی بیٹ .

۲/ به لایه نی كه مه وه ده بیٹ خاوه نی بر وانه می به رایى زانكو بیٹ .

۳/ نابیٹ ته مه نی له (۳۰) سی سال كه متر بیٹ .

۴/ خاوه نی نه زمون بیٹ و به توانا و ده ست پاك و بیلايه ن بیٹ .

۵/ خاوه ن رفتارو رابردویه کی چاك بیٹ و به تاوانی ئابرو به ر سزا نه درابیٹ .

۶/ به شداری نه كرده بیٹ له و تاوانانه ی كه له لایه ن رژیمی به عسه وه پیلانی بو دارپژرابیٹ

یان نه نجام درابیٹ بو سه ركوتكردنی گه لی كوردستان و گشت گه لانی عیراق هه روه ها

به عسی نه بوبیٹ به گویره ی یاسای ژماره (۱۸) ی سالی ۲۰۰۳ .

۷/ ئینتمای بو هه یج پارتیکی سیاسی نه بیٹ له گاتی نه ندامیٹی نه نجه مه ن.

به لام له راستیدا نه م جو ره راگه یانندنانه له مه يدانی واقیعیدا هه یج به هه یه گیان نیه و

كاریشیان پیناكریٹ و هه رچه نده هاوالاتیان نه م فۆرمه ش پر بكه نه وه و مه رجه گانیشیان

تیادابیٹ، وه رناگیرین و دانانرین نه گه ر گانیدی (۵) حزه سه ره گیه كه نه بن!!!

۴- لیژنەى كاتى بۇ لىكۆلىنەوہو بەدواداچوون بۇ بە جىنۆسايد ناساندنى
تاوانەكانى دژ بە پىكھاتەكانى ھەرپىمى كوردستان.^(۱۵)

ئەوہى تىبىنى دەكرىت لەسەر ئەم لیژنەيە:

۱- ئەم لیژنەيە تايبەت بوو بە كارەساتى كۆمەلكوژى ئىزىدییەكان لە شەنگال، بەلام ناوى
ئەوانى تىدا نەھاتوہو.

۲- مەسەلەى بە دەكۆمىنت كردن كارىكى ھونەريەو پىويستى بە كەسانى پسپۆر و
تايبەتمەند ھەيە نەك لیژنەى پەرلەمانى.

۳- ئەگەر پىويستى بە لیژنەش بگردايە، يەككەك لە لیژنە ھەمیشەيیەكانى پەرلەمان
تايبەتە بە مەسەلەى جىنۆسايد و دەيتوانى ئەم ئىشانە بكات، نەك لیژنەيەكى تریش پىك
بىت.

۴- لەھەمان كات حكومەتىش لیژنەيەكى پىكھىنابوو بۇ ھەمان مەبەست و كۆمەلك
كەسى پسپۆر و شارەزای تىدابوو، يەككى لە ئەركەكانى پەرلەمان چاودىريیەو دەكرا
چاودىرى ئەو لیژنەيەى حكومەت بكات.

۵- باشتر بوو پەرلەمان لیژنەيەك لەسەر كارەسات و كشانەوہى ھىزى پىشمەرگە لە
شەنگال پىكبىنى.

(۱۵) - بە پىپى برپارى ژمارە (۲۲) ى پەرلەمانى كوردستان كە لە ۲۳/۹/۲۰۱۴ دەرچوہ ، ئەم لیژنەيە پىكھىنراو لە
(۱۱) ئەندام پىكھاتوہو.

یه کهم: پرۆزه یاسای بودجه:

یه کیك له کاره سهرهکییهکانی پهرلهمان پهسندکردنی پرۆزه یاسای بودجهی سالانهیه. بهپیی یاساو پهیرهوی ناوخوی پهرلهمان دهبوايه له سهرهتای مانگی تشرینی یه کهمی ۲۰۱۳ نهنجومهنی وهزیرانی ههریمی کوردستان بودجهی خهملینراو رهوانهی پهرلهمانی کوردستان بکات،^(۱۶) چونکه بودجه له رۆژی ۱۲/۳۱ هه موو سالیك کۆتایی دیت و پيوسته له ۱/۱ سالی تازهوه کار به بودجهی پهسندکراو بۆ سالی تازه بکریت. بهلام تا ئیستاشی لهگهلدابیت بههوی نهو قهیرانهی ههریم تیی کهوتوو لهگهله عیراقی فیدرالدا بودجه نه نامادهکراوه و نه چۆته پهرلهمانی کوردستانیشهوه.

دووهم: ژمیرهی کۆتایی:

بهپیی پهیرهوی ناوخو^(۱۷) دهبیت ژمیرهی کۆتایی (الحساب الختامي) سالی دارایی پیشتر بجیته پهرلهمان، بۆ زانینی چۆنیهتی سهرفکردنی بودجهو بوارهکانی سهرفکردن ههتا پهرلهمان و خهلكی کوردستان ئاگیان لی بیت له بودجه که هی خهلكی کوردستانهوه لهپیناو چهسپاندنی پهرنسیپهکانی شهفافیتهت له سهرفکردنی بودجهدا. بهلام تاكو ئیستاشی لهگهلدابیت ژمیرهی کۆتایی سالهکانی (۲۰۱۲) و (۲۰۱۳) لهلایهن حکومهتهوه رهوانهی پهرلهمان نهکراوه و پهرلهمانیش لیی بیدهنگه.

(۱۶) – له برگی یه کهمی مادهی (۷۹) ی پهیرهوی ناوخوی پهرلهماندا هاتوو:

یه کهم: لهسهرهتای مانگی تشرینی یه کهم بهر له سالی دارایی بودجه دهگاته پهرلهمان.

(۱۷) – له برگی دووهمی مادهی (۷۹) ی پهیرهوی ناوخوی پهرلهماندا هاتوو:

دووهم: پرۆزه یاساکی بودجهی گشتی و ژمیرهی کۆتایی ههر سالیك ههر بهگهیشتنی رهوانهی لیژنهی دارایی و کاروباری نابوری دهکریت بۆ وردبینی و گفتوگۆکردن لهسهری.

پەرلەمان و پەسەند کردنی یاسا

له ماوهی خولی گریڤدانی یهکههدا (٦١) پرۆژه یاسا و پرۆژه بریار که له لایهن فراگسیونه جیاجیاکان و حکومهت هه ناردراون خویندنه وهی یهکهه میان بۆ کراوه، که ئەمانه ن:

- ١- پرۆژه یاسای ریزلینانی پيشمه رگه .
- ٢- پرۆژه یاسای کۆمپانیای کوردستان بۆ دۆزینه وه و به ره مهینانی نه وت .
- ٣- پرۆژه یاسای هه موارکردنی یاسای ریکخستنی خۆپیشاندان له هه رییمی کوردستان ژماره (١١) ی سالی ٢٠١٠ .
- ٤- پرۆژه بریاری هه موارکردنی مادهی (٣٨ و ٣٩) له په پره وی ناوخوی په رله مان .
- ٥- پرۆژه بریاری پایته ختی ناشتی له هه رییمی کوردستان و عیراق .
- ٦- پرۆژه یاسای هه موارکردنی یاسای وه به رهینان ژماره (٤) ی سالی (٢٠٠٦) به پیی مادهی (١٧) له په پره وی ناوخوی ژماره (١) ی هه موارکراوی سالی ١٩٩٢ ی په رله مانی کوردستانی عیراق .
- ٧- پرۆژه یاسای هه موارکردنی سییه می یاسای سه رۆکایه تی هه رییمی کوردستان ژماره (١) ی سالی ٢٠٠٥ ی هه موارکراو .
- ٨- پرۆژه یاسای دهسته ی سه ره خۆی هه لبژاردن و راپرسی له هه رییمی کوردستان .
- ٩- پرۆژه یاسای (هه موارکردنی یاسای ریکخستنی خۆپیشاندان له هه رییمی کوردستان ژماره (١١) ی سالی ٢٠١٠ / (٢) .
- ١٠- پرۆژه یاسای کۆتایی هاتن به کارکردن به یاسای به ره نگاربوونه وهی تیرۆر ژماره (٣) ی سالی ٢٠٠٦ له هه رییمی کوردستان .
- ١١- پرۆژه یاسای بیمه ی کۆمه لایه تی بۆ کابانی مال له هه رییمی کوردستان - عیراق .
- ١٢- پرۆژه یاسای به ره نگاربوونه وهی گه نده لی له هه رییمی کوردستان - عیراق .
- ١٣- پرۆژه یاسای به کارکردنی یاسای خانه نشینی په کگرتوو له عیراق .
- ١٤- پرۆژه یاسای پشکی هاو نیشتمانیان له سامانه سه روشتی هه کان .
- ١٥- پرۆژه یاسای دهسته ی نیشتمانی بۆ دانوستان .
- ١٦- پرۆژه یاسای بودجه ی حزه کان .
- ١٧- پرۆژه یاسای ریکخستنی چاندن و گواستنه وهی ئەندامه کانی جهسته ی مرۆف له هه رییمی کوردستان .

- ١٨- پڕۆژه یاسای بهرکارکردنی یاسای فیدرالی دهسته بهری (تضمین) ژماره (١٢) ی سالی ٢٠٠٦.
- ١٩- پڕۆژه یاسای پاراستنی خوارده مه نی.
- ٢٠- پڕۆژه یاسای هاوکاری بۆ ئافره تانی بی هاوسه ر.
- ٢١- پڕۆژه یاسای هه موارکردنه وه ی مووچه .
- ٢٢- پڕۆژه یاسای درێژکردنه وه ی کارکردن به یاسای تیرو ر.
- ٢٣- پڕۆژه یاسا بۆ چاودیری به سالآچوان له هه ریمی کوردستان- عێراق.
- ٢٤- پڕۆژه یاسای سندوقی مووچه و خانه نشینی هه ریمی کوردستان- عێراق.
- ٢٥- پڕۆژه یاسای هه موارکردنی سییه می یاسای خانه نشینی ئه ندامانی په رله مانی کوردستان- عێراق ژماره (١٣) ی سالی ١٩٩٩ ی هه موارکراو.
- ٢٦- پڕۆژه یاسا بۆ چاودیری به سالآچوان له هه ریمی کوردستان- عێراق.
- ٢٧- پڕۆژه یاسای سه ندوقی داها ته کانی نه وت و گان.
- ٢٨- پڕۆژه یاسای تایبه ت به کورته بالاکان له هه ریمی کوردستان.
- ٢٩- پڕۆژه یاسای بیمه ی کشتوکالی له هه ریمی کوردستان.
- ٣٠- پڕۆژه یاسای ده سته ی ئاوه دانی و خزمه تگوزاری گونده کانی کوردستان.
- ٣١- پڕۆژه یاسای بیمه ی کۆمه لایه تی بۆ مندالانی بی باوک.
- ٣٢- پڕۆژه یاسای چاودیری کردنی ناکامه کان ژماره (٧٨) ی سالی ١٩٨٠ ی هه موارکراو.
- ٣٣- پڕۆژه یاسای ئه نجومه ن و ده زگای کاروباری دانوستان.
- ٣٤- پڕۆژه یاسای ده سته ی بالای سه ربه خۆی هه لبژاردنه کان و راپرسی له هه ریمی کوردستان.
- ٣٥- پڕۆژه یاسای زمانه فه رمیه کان له هه ریمی کوردستان.
- ٣٦- پڕۆژه یاسای هه موارکردنی یاسای سندوقی کۆمه ک بۆ توشبوانی شیره چه له هه ریمی کوردستان ژماره (١١) ی سالی ٢٠١٢.
- ٣٧- پڕۆژه یاسای بیمه ی ته ندروستی ١.
- ٣٨- پڕۆژه بریاری هه لوه شانده وه ی بریاری ژماره (٥٥) ی سالی ٢٠٠٤ ی په رله مانی کوردستان - عێراق.
- ٣٩- پڕۆژه یاسای بیمه ی ته ندروستی ٢.
- ٤٠- پڕۆژه یاسای داواکاری گشتی هه ریمی کوردستان- عێراق ١.
- ٤١- پڕۆژه یاسای داواکاری گشتی هه ریمی کوردستان- عێراق ٢.

- ٤٢- پڕۆژه بڕیاری جینۆسایدی شنگال و دەورووبەری.
- ٤٣- پڕۆژه بڕیاری بە جینۆساید ناساندنی کارەساتی شنگال.
- ٤٤- پڕۆژه بڕیاری دانانی ئەو تاوانانەی کە دەرھەق بە گەلی کورد (کوردانی ئێزیدی) ئەنجامدراون بە تاوانی کۆمەڵ کۆژی.
- ٤٥- پڕۆژه یاسای ھەمواری یاسای سزادانی عێراقی ژمارە (١١١) ی سالی ١٩٦٩.
- ٤٦- پڕۆژه یاسای پەروەردە و خوێندن.
- ٤٧- پڕۆژه یاسای پاراستنی مافی پیکھاتە نەتەویی و ئایینی و مەزھەبیەکان لە ھەریمی کوردستان.
- ٤٨- پڕۆژه یاسای پەروەردە لە ھەریمی کوردستان.
- ٤٩- پڕۆژه یاسای ریکخستنی مافی پیکھاتەکانی ھەریمی کوردستان.
- ٥٠- پڕۆژه یاسای ھەمواری یەكەمی یاسای دەستە ی گشتی دەسپاکی ھەریمی کوردستان- عێراق.
- ٥١- پڕۆژه یاسای ھەموارکردنەوی یاسای بەرھەنگاربوونەوی نەھیشتنی لە شفرۆشی ژمارە (٨) ی سالی ١٩٨٨ عێراقی.
- ٥٢- پڕۆژه یاسای بەرھەنگاربوونەوی لە شفرۆشی پڕۆژه یاسای بەرھەنگاربوونەوی لە شفرۆشی.
- ٥٣- پڕۆژه یاسای لیبوردنی گشتی لە ھەریمی کوردستان - عێراق.
- ٥٤- پڕۆژه یاسای لیبوردنی گشتی لە ھەریمی کوردستان - عێراق.
- ٥٥- پڕۆژه یاسای ھەموارکردنی یاسای پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان ژمارە (٣) ی سالی ٢٠٠٩.
- ٥٦- پڕۆژه یاسای رێپێدراوی شەری - (المأذون الشرعي).
- ٥٧- پڕۆژه یاسای چاودێری و ھاریکاری کۆمەڵایەتی.
- ٥٨- پڕۆژه یاسای ھەمواری یاسای سزادانی عێراقی ژمارە (١١١) ی سالی ١٩٦٩ .
- ٥٩- پڕۆژه بڕیاری (استحداث محافظة زاخو في اقليم كوردستان - العراق).
- ٦٠- پڕۆژه یاسای (القانون الاساسي لجمعية الهلال الاحمر الكردستاني).
- ٦١- پڕۆژه یاسای ھەمواری یاسای سزادانی عێراقی ژمارە (١١١) ی سالی ١٩٦٩.

ياسای په سهند کراوهکان له پهلرله مان

له و ماوه يه دا که (٦١) پرؤژه ياساو بپياره ي خویندنه وه ي که ميان بؤ کراوه، ته نها (٦) ياسا و (٢) بپيار په سهند کراون. (١٨) که نه مانه ن:

١- ياسای ژماره (١) ي سالی ٢٠١٤ ياسای هموارکردنی سييه می ياسای سه روکايه تی هه ري می کوردستان - عيراق ژماره (١) ي سالی ٢٠٠٥ هه موارکراو.

تیبینی: نه م ياسايه ته نها يه ک ماده ي هه مواروه بؤ خولی داهاتوو، يا خود بؤ کابينه ي داهاتوو ي حکومه ته و له م کابينه يه دا جي به جي نه کرا.

٢- ياسای ژماره (٢) ي سالی ٢٠١٤ ياسای دريژه دان به کارپيکردنی ياسای به رهنگار بوونه وه ي تيرور ژماره (٣) ي سالی ٢٠٠٦ له هه ري می کوردستان - عيراق.

تیبینی: نه م ياسايه هه مان ياسای پيشتره و ته نها دريژکراوه ته وه بؤ دوو سالی تر.

٣- ياسای ژماره (٤) ي سالی ٢٠١٤ ياسای کؤمسيؤنی بالای سه ربه خو ي هه لباردن و راپرسی. تیبینی: نه م ياسايه ش جي به جيکردنی له سه ر په رله مانه، به لام تا ئيس تاش نه نجومه نه که يان پيکنه هيناوه.

٤- ياسای ژماره (٥) ي سالی ٢٠١٤ ياسای پيدانی بودجه ي حزه کان له هه ري می کوردستان - عيراق.

تیبینی: ده رکردنی نه م ياسايه کار يکی باشه بؤ نه وه ي بودجه ي کوردستان له ده ست نه و به هه ده ردانه زؤره ي حزه کان ده ربازی بي ت، به لام له کاتي کدا ده رکراوه که هه ري م رووبه رووی قهيران يکی دارايی بؤ ته وه و جي به جي ناکريت له مه ي دانی پراکتیکدا، به لام به پي ي

(١٨) - له و ماوه يه دا په رله مانی کوردستان (٥) بپيار ي په سهند کردوه نه ک (٢)، به لام مه به ستی ئيمه له م (٢) ه نه وه يه که پرؤژه کان يان له چوارچيوه ي نه و (٦١) پرؤژه ياساو بپياره يه که په رله مانی کوردستان خویندنه وه ي بؤ کردوه. نه وانيش بري تين له:

١- بپيار ي ژماره (١٦) بپيار ي راگرتنی کارکردن به بپيار ي ژماره (٥٥) ي سالی ٢٠٠٤ و بپيار ي ژماره (٧) ي سالی ١٩٩٢ ي په رله مانی کوردستان - عيراق.

٢- بپيار ي ژماره (٢٣) بپيار ي نوانانی پاريزگای هه له بجه به پا يته ختی ناشتی کوردستان - عيراق.

ياساكه چۆته بواری جیبه جیكردنهوه، واته به پێی ئەم ياسايه حكومهت قهرزاري حزبهكان ده بێت. (١٩)

٥- هه مواری يه كه می ياسای رێكخستنی خۆپيشاندا له هه رێمی كوردستان. (٢٠)

تیبینی: ئەم ياسايه دووای مانگیك و (٩) رۆژ له ده رچوونیهوه له لایه ن سه رۆکی هه ریمه وه ره ت كرایه وه، دوو مانگ و چوار رۆژ له ره ت كوردنه وه ی، له دانیشتنی ژماره (٧) له ٢٠١٤/١٠/٢٢ سه رۆكایه تی خستیه وه به رنامه ی كار و دوای خست بۆ سه ره تای خولی گریدانی ئایینه ده.

٦- ياسای زمانه فه رمیه كان له هه رێمی كوردستان.

(١٩) - به پێی ماده ی (٧) ی ياسای ژماره (٥) ی سالی ٢٠١٤ ی پیدانی بودجه ی حزبه كان له هه رێمی كوردستان - عیراق، هاتوه: "ئەم ياسايه له رۆژی بلاوكردنه وه ی له رۆژنامه ی فه رمی (وه قايعی كوردستان) دا كاری پیده كریت". ياساكه له وه قايعدا بلاو كراوه ته وه، واته له و كاته وه ياساكه به ركاره و حكومه ت قهرزاري حزبه كانه.

(٢٠) - به برپاری ژماره (٦) ی سالی ٢٠١٤ ی سه رۆکی هه ریم كه له ٢٠١٤/٨/١٨ ده رچووه، و به نوسراوی سه رۆكایه تی هه ریم ژماره (د.٤٩٧٠) له ٢٠١٤/٨/٢٤ بۆ سه رۆكایه تی په رله مان نارداوه، ئەم ياسايه ره د كراوه ته وه.

برپاری پهسه ند کراوه کان له په رله مان

- ۱- برپاری ژماره (۱۶) برپاری راگرتنی کارکردن به برپاری ژماره (۵۵) ی سالی ۲۰۰۴ و برپاری ژماره (۷) ی سالی ۱۹۹۲ په رله مانى كوردستان - عیراق.
 - ۲- برپاری ژماره (۱۸) برپاری تایبته به هیزه كانی ناوځو و ئاسایش.
 - ۳- برپاری ژماره (۱۹) برپاری تایبته به هیزه كانی پېشمه رگه.
 - ۴- برپاری ژماره (۲۳) برپاری ناوانی پاریزگای هله بجه به پایته ختی ئاشتی كوردستان - عیراق.
 - ۵- برپاری ژماره (۲۴) برپاری پالپشتی كرنی گه لی رۆژئاوای كوردستان له هه ر شیوازیکی خو به پړوه بردن.
- تیبینی: ده بوايه په رله مانى كوردستان له و برپاره دا به روونی دان به كانتونه كاندا بنیت، به لام مه سه له ی داننان له برپاره كه دا نه هاتوه.
- ۵- برپاری ژماره (۲۸) تایبته به ناردنې هیزی پېشمه رگه ی هه ریمی كوردستان بو به رگری له كو بانى.
- تیبینی: ده بوايه له و برپاره دا ئیشاره ت به وه بدرایه كه ئه و هیزه ی ده چیت بو كو بانى به هه ماهه نگی و ره زامه ندی كانتونه كانی رۆژئاوا بیت، سه رباری ئه وه ی زیاد له (۳) په رله مان تار دا وایانكرد، به لام سه روکی په رله مان نه ی خسته ده نگدانه وه و ئه م ده سته واژه یه شی له برپاره كه دا زیاد نه كړد. هه روه ها ده بوايه میژووی ئه م پرؤسه یه دیاری بكرابووايه، به لام له برپاره كه دا هیچ میژوویك دیاری نه كراوه.

تېبىئىيەكان لەسەر كارى سالىكى خولى چوارى پەرلەمان

پەك: پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لە سالى ۱۹۹۲ دانراوه بۆ رىكخستنى دانىشتنەكانى پەرلەمان بەشىۆهيهكى رىكوپيىك و ديارىكردى ماف و ئەركەكانى سەرۆكايەتى پەرلەمان و ئەندامان كە پىويستە لەسەريان پابەند بن پىوهى، بەپىي ماددهى (۱۷) ى ئەم پەپرەوه سەرۆكى پەرلەمان دەسلەتتىكى فراوانى پىبەخسراوه كە زۆربەى بريار و ئىجرائاتەكانى بەدەست بىت بەجۆرىك ئەگەر هاتوو سەرۆك لە پەپرەوى ناوخۆش دەرچوو ئەوا لە پەپرەوهكەدا هىچ ماددهيهك نيه كە ماف بدات بە ئەندامانى پەرلەمان بۆ ئەوهى داواى لىپرسينهوه و راستكردنهوه بكەن.

دوو: خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان تا كاتى ئامادەكردى ئەم راپۆرتە، تەنها (۶) ياسا پەسەند كردوو، سەرەراى ئەوهى كە خویندنهوهى يەكەم بۆ (۶) پرۆژه ياسا كراوه، لەناو ئەوانيشدا (۳) ياسا كە پەسەند كراون تەنها هەمواركردنى چەند ماددهيهكيان بووه.

سى: سەربارى ئەوهى كە بەپىي پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان پىويستە لە سەرەتاي مانگى تشرىنى دووهمدا حكومەت بودجه بنىرئتە پەرلەمان، بەلام بەهۆى ئەو قەيرانە داراييهى دروستبووه و تا ئىستاي لەگەلدابىت دەنگى ناردنى پرۆژهى بودجهى هەريم نيه.

چوار: ژمىرهى كۆتايى (الحساب الختامى) بودجهى سالانى رابردوو (۲۰۱۲) و (۲۰۱۳) كە پىويستە لەلايهن حكومەتەوه رهوانەى پەرلەمان بكرئت، تا ئىستاشى لەگەلدابىت نەناردراوه.

پىنج: سەبارەت بە بەخشش و داھاتى گرىبەستە نەوتىيەكانى حكومەت لەگەل كۆمپانيا نەوتىيە بيانىيەكان بەپىي لىدووانەكانى سەرۆكى حكومەت و وەزىرى سامانە سروشتىەكان، كە لە هۆلى پەرلەمان و كەنالەكانى راگەياندن باسيان لىوه كردوو، كە برەكەى پىنج مليار دۆلارە، بەلام تا ئىستاش ئەم داھاتە نەچۆتە سەر بودجهى سالانەى هەريم و نازانرئت لە كوى و بۆ كى خەرچكراوه. پەرلەمانى كوردستانىش (نە خولەكانى

٩. - پڕۆژه یاسای بودجهی حزبه کان.
١٠. - پڕۆژه یاسای هاوکاری بۆ ئافره تانی بی هاوسەر.
١١. - پڕۆژه یاسا بۆ چاودیری به سالآچوان له ههریمی کوردستان- عێراق ١.
١٢. - پڕۆژه یاسا بۆ چاودیری به سالآچوان له ههریمی کوردستان- عێراق ٢.
١٣. - پڕۆژه یاسای تایبته به کورته بالاکان له ههریمی کوردستان.
١٤. - پڕۆژه یاسای ئه نجومهن و ده زگای کاروباری دانوستان.
١٥. - پڕۆژه یاسای دهستهی بالای سه ربه خۆی هه لبژاردنه کان و راپرسی له ههریمی کوردستان.
١٦. - پڕۆژه یاسای زمانه فه رمیه کان له ههریمی کوردستان.
١٧. - پڕۆژه یاسای بیمه ی ته ندروستی ١.
١٨. - پڕۆژه یاسای بیمه ی ته ندروستی ٢.
١٩. - پڕۆژه یاسای داواکاری گشتی ههریمی کوردستان- عێراق ١.
٢٠. - پڕۆژه یاسای داواکاری گشتی ههریمی کوردستان- عێراق ٢.
٢١. - پڕۆژه یاسای په روه رده و خویندن.
٢٢. - پڕۆژه یاسای په روه رده له ههریمی کوردستان.
٢٣. - پڕۆژه یاسای هه موارکردنه وه ی یاسای به ره نگاریبونه وه ی نه هیشته ن له شفرۆشی ژماره (٨) ی سالی ١٩٨٨ عێراقی.
٢٤. - پڕۆژه یاسای به ره نگاریبونه وه ی له شفرۆشی پڕۆژه یاسای به ره نگاریبونه وه ی له شفرۆشی.
٢٥. - پڕۆژه یاسای ریپیدراوی شه رعی - (المأژون الشرعی).

٢- له و (٦١) پڕۆژه یاسایه ی پێشکه شکران (٣٤) یان به ته واوی دووبارهن، یاخود هه مان ناوێشانن و ناوه رۆکیان تۆزیک جیاوازه، دوو فراکسیۆن یاخود دوو گروپ له په رله مانتاران پێشکه شیان کردووه به هه مان ناوه وه، ئه مه ش نیشانه ی ئه وه یه فراکسیۆنه کان ئاگاداری یه کتری نین، یاخود هه ریه که و ته نها ده یه ویت ناوی فراکسیۆنه که ی خۆی ده ربکه ویت و ناوی

ئەندامەكانيان بەسەر پرۆژە ياسا كەوہ بىت، ئەگەرنا بوونى دوو پرۆژەى ھاو شىوہ بە فەرمى كە خویندەنەوہى بۆ بىكرىت دەبىت بە بار قورسى بەسەر لىژنەكان و رىرەوى كارەكەو پەسەندكر دىشى قورستر دەكات و كاتى زياترىش بەهەدەر دەدات. بۆ نمونە:

۱. - پرۆژە ياساى ھەمواركردنى ياساى رىكخستنى خۆپيشاندان لە ھەرىمى كوردستان ژمارە (۱۱) ى سالى ۲۰۱۰.

- پرۆژە ياساى (ھەمواركردنى ياساى رىكخستنى خۆپيشاندان لە ھەرىمى كوردستان ژمارە (۱۱) ى سالى ۲۰۱۰ / (۲).

۲. - پرۆژە ياساى كۆتايى ھاتن بەكاركردن بە ياساى بەرەنگاربوونەوہى تىرۆر ژمارە (۳) ى سالى ۲۰۰۶ لە ھەرىمى كوردستان.

- پرۆژە ياساى درىژكردنەوہى كاركردن بە ياساى تىرۆر.

۳. - پرۆژە ياساى دەستەى نىشتمانى بۆ دانوستان.

- پرۆژە ياساى ئەنجومەن و دەزگای كاروبارى دانوستان.

۴. - پرۆژە ياساى ھاوكارى بۆ ئافرەتانی بى ھاوسەر.

- پرۆژە ياساى بيمەى كۆمەلایەتى بۆ كابانى مال لە ھەرىمى كوردستان - عىراق.

۵. - پرۆژە ياساى بۆ چاودىرى بەسالچوان لە ھەرىمى كوردستان - عىراق ۱.

- پرۆژە ياساى بۆ چاودىرى بەسالچوان لە ھەرىمى كوردستان - عىراق ۲.

۶. - پرۆژە ياساى سندوقى مووچەو خانەنشینی ھەرىمى كوردستان - عىراق.

- پرۆژە ياساى ھەمواركردنى سىيەمى ياساى خانەنشینی ئەندامانى پەرلەمانى

كوردستان - عىراق ژمارە (۱۳) ى سالى ۱۹۹۹ ى ھەمواركراو.

- پرۆژە ياساى بەكاركردنى ياساى خانەنشینی يەكگرتوو لە عىراق.

۷. - پرۆژە ياساى بيمەى كۆمەلایەتى بۆ مندالانى بى باوك.

- پرۆژە ياساى چاودىرى كردنى ناكامەكان ژمارە (۷۸) ى سالى ۱۹۸۰ ى ھەمواركراو.

۸. - پرۆژە ياساى بيمەى تەندروستى ۱.

- پرۆژە ياساى بيمەى تەندروستى ۲.

۹. - پرۆژە ياساى داواكارى گشتى ھەرىمى كوردستان - عىراق ۱.

- پروژه یاسای داواکاری گشتی هه‌ریمی کوردستان-عێراق ۲.
۱۰. -پروژه برپاری جینۆسایدی شنگال و ده‌وروبه‌ری.
- پروژه برپاری به جینۆساید ناساندنی کاره‌ساتی شنگال.
- پروژه برپاری دانانی ئه‌و تاوانانه‌ی که ده‌ره‌ق به گه‌لی کورد (کوردانی ئێزیدی) ئه‌نجام‌دراون به‌تاوانی کۆمه‌ڵ‌کوژی.
۱۱. -پروژه یاسای په‌روه‌رده‌و خویندن.
- پروژه یاسای په‌روه‌رده‌ له‌هه‌ریمی کوردستان.
۱۲. -پروژه یاسای پاراستنی مافی پیکهاته‌نه‌ته‌ویی و ئایینی و مه‌زه‌به‌یه‌کان له‌هه‌ریمی کوردستان.
- پروژه یاسای ریکه‌ستنی مافی پیکهاته‌کانی هه‌ریمی کوردستان.
۱۳. -پروژه یاسای هه‌موارکردنه‌وه‌ی یاسای به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی نه‌هه‌یشتنی له‌شفرۆشی ژماره (۸)ی سالی ۱۹۸۸ عێراقی.
- پروژه یاسای به‌ره‌نگاربوونه‌وه‌ی له‌شفرۆشی.
۱۴. -پروژه یاسای لیبوردنی گشتی له‌ هه‌ریمی کوردستان - عێراق.
- پروژه یاسای لیبوردنی گشتی له‌ هه‌ریمی کوردستان - عێراق.
۱۵. -پروژه یاسای هه‌مواری یاسای سزادانی عێراقی ژماره (۱۱)ی سالی ۱۹۶۹.
- پروژه یاسای هه‌مواری یاسای سزادانی عێراقی ژماره (۱۱)ی سالی ۱۹۶۹.
- پروژه یاسای هه‌مواری یاسای سزادانی عێراقی ژماره (۱۱)ی سالی ۱۹۶۹.
۱۶. -پروژه یاسای ده‌سته‌ی بالای سه‌ربه‌خۆی هه‌لبژاردنه‌کان و راپرسی له‌هه‌ریمی کوردستان.
- پروژه یاسای ده‌سته‌ی سه‌ربه‌خۆی هه‌لبژاردن و راپرسی له‌ هه‌ریمی کوردستان.

۳- فراکسیون ههیه توێژینهوهی زانستی پیشکەشکردوو بەناوی پرۆژه یاساوه خوێندنهوهی بۆ کراوه، ئەمەش نەشارەزایی ئەندامەکان دەگەیهنیت. بۆ نمونه:

(پیشنیاری یاسای بەردهوامی پیدانی پیشینهکان و کاریگەری لەسەر ئابوری هەریمی کوردستان). (۲۶)

۴- فراکسیون ههیه لەشیوهی راپۆرت پرۆژه بریاری پیشکەش کردوو، ئەمەش نەشارەزایی ئەندامەکان دەگەیهنیت. بۆ نمونه:

- پرۆژه بریاری پایتەختی ناشتی هەریمی کوردستان. (۲۷)

۵- فراکسیون و ژمارە ئەندامان ههیه دوو پرۆژه یاسایان لەیهک کاتا و لەیهک بواردا ئیمزاو پیشکەشکردوو که هەردوو پرۆژەکه دژ بە یهکتایشن. بۆ نمونه:

۱- پرۆژه یاسای پەرۆردەو خوێندن.

۲- پرۆژه یاسای پەرۆردە لە هەریمی کوردستان.

۶- فراکسیون و ژمارە ئەندامان ههیه یاسای عیراقتی وهک پرۆژه پیشکەشکردۆتهوه، بهبێئەوهی یهک وشە ی لێگۆریبێت و دەسکاری کردبێت و لەگەل هەریمدا گونجاندبێتی، جیاوازیان نەکردوو له نیوان پیشکەشکردنی پرۆژه یاسا بەمەبەستی پەسەندکردن و (نفاذ) پیدان بە یاسای ئەنجومەنی نوێنەران.

بۆنمونه:

پیشنیاری بەرکارکردنی یاسای فیدرالی دەستەبەری تضمین ژماره (۱۲) ی سالی ۲۰۰۶. (۲۸)

۷- پرۆژه یاسای هەموارکردنەوهی یاسای ژماره (۳) ی سالی ۲۰۱۱ دەستە ی گشتی دەستپاکی هەریم، لەلایەن دەستپاکیهوه پیشکەشی سەرۆکایەتی پەرلەمان کرابوو،

(۲۶)- که ئەم پرۆژهیه له دانیشتی ژماره (۲) ی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۷ خوێندنهوهی یهکەمی بۆ کراوه.

(۲۷)- که ئەم پرۆژهیه له دانیشتی ژماره (۳) ی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۱۳ خوێندنهوهی یهکەمی بۆ کراوه.

(۲۸)- که ئەم پرۆژهیه له دانیشتی ژماره (۶) ی رۆژی ۲۰۱۴/۵/۲۶ خوێندنهوهی یهکەمی بۆ کراوه.

ئەمە بەبېئەۋەى پەيرەۋى ناوخۇ رېگە بدات، كەچى لەدانىشتىنى ژمارە (۴)ى رۇژى (۲۰۱۴/۱۰/۱۴) خويىندەۋەى يەكەمىشى بۇ كرا. (۲۹) دواتر جاريكى تر هەمان پرۇژە بە ئىمزاى ئەندامان پىشكەش كرايەۋە دووبارە جاريكى تر لە دانىشتىنى ژمارە (۷)ى رۇژى ۲۰۱۴/۱۰/۲۲ خويىندەۋەى بۇ كرايەۋە.

۸- ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمان پرۇژە ياسايەكيان پىشكەشكردوۋە بە ناۋى (پرۇژە ياساي بە پارىزگا كرنى راپەرىن)، ئەمە لەكاتىكدا دەباويە بەرپىزىان ئەندامى پەرلەمانن و ئەۋەيان بزانيايە كە پەرلەمانى كوردستان بە پىيى برپارى ژمارە (۱۱) كە لە ۱۹۹۹/۹/۲۲ دەرچوۋە راپەرىن كراۋە بە پارىزگا! پىويست بوو بەدواداچوون بۇ ئەۋە بكن بۇچى لەلايەن دەسلەتلى جىبەجىكرندەۋە ئەم برپارى پەرلەمان جىبەجى نەكراۋە، نەك پرۇژە ياسا پىشكەش بكن.

۹- نزيكەى (۸۰) ئەندامى پەرلەمان لە ياداشتىكياندا بۇ سەرۋكايەتى پەرلەمان داۋا لە سەرۋكايەتى پەرلەمان دەكەن بەدواداچوون بكات بۇ بە پارىزگارپوونى ئاكرى و جىبەجى كرنى برپارى ژمارە (۱۱)ى پەرلەمانى كوردستان لە ۱۹۹۹/۹/۲۲ تايبەت بە پارىزگابوونى ئاكرى. لەكاتىكدا پىويست بوو ئەۋ ئەندامانە خۇيان بەدواداچوون بكن؟

حەۋت: لە دانىشتەكانى پەرلەماندا كە (۲۸) دانىشتىنى ئاسايى و (۲)دانىشتىنى نائاسايى

ئەنجامدراون، پىشلىكارىي بەرچاۋى پەيرەۋى ناوخۇ كراۋە، بۇ نمونە:

۱-هەلنەبژاردنى دەستەى سەرۋكايەتى لە كاتى خۇى.

۲-دروستەكردنى لىژنەى دروستى ئەندامىتى.

(۲۹)-لە بەرنامەى كارى دانىشتىنى ژمارە (۴)ى ۲۰۱۴/۱۰/۱۴ داۋا ھاتوۋە كە بە پىيى برپارى يەكەمى مادەى (۷۱)ى پەيرەۋە خويىندەۋە بۇ ئەم پرۇژەيە كراۋە، بەلام ئەمە پىچەۋانەى پەيرەۋە، چەنكە لەۋ مادەيەدا ھاتوۋە: ۱- (ئەنجومەنى ۋەزيران يان كەمتر نەبىت لە دە ئەندام پەرلەمان بۇيان ھەيە پرۇژە ياساۋ برپارى پىشنيار بكن و پەرلەمانىش گفتوگۇى ياسا يان برپارى كە ناكات پىش ئەۋەى لىژنەى تايبەتمەن تىروانىنى بۇ بكات، ۋە ھەر پرۇژەيەكيش پەرلەمان رەتى بكاتەۋە لەماۋەى ھەمان خولى گرئدراۋ پىشكەش ناكريتەۋە). پىچەۋانەكەى ئەۋەيە كە ئەۋ لايەنەى ئەم پرۇژەيەى پىشكەشكردوۋە ئەنجومەنى ۋەزيران نى، بەلكو دەستەيەكەۋ سەر بە پەرلەمانە، ئەمەش پىشلى پەيرەۋە.

- ۳-خویندنه‌وهی یاداشتی کتوپری فراکسیۆنه‌کان.
- ۴-نه‌خستنه دهنگی رای ئەندامان، کاتیك له سێ ئەندام زیاتر بابەتیك ده‌خه‌نه روو.
- ۵-له‌کاتی هه‌مواری هه‌ندی بڕگه‌ی په‌یره‌وی ناوخوا.
- ۶-چهند حاله‌تیکی لایه‌نگیری و بیلایه‌ن نه‌بوونی سه‌رۆکایه‌تی.
- ۷-نه‌خستنه به‌رنامه‌ی کاری یاداشت و داواکاری ئەندامان.
- ۸-داوانه‌کردنی ژمی‌ره‌ی کۆتایی بودجه‌ی پێشوو له‌ حکومه‌ت.
- ۱۰-پێکه‌ینانی لیژنه‌ی کاتی بۆ مه‌به‌ستیك، که له‌هه‌مان کاتا بۆ هه‌مان مه‌به‌ست لیژنه‌ی هه‌میشه‌یی هه‌یه.

- ۱۱-ئێجرائات نه‌کردن له‌ ئاماده‌نه‌بوونی ئەندامان له‌ کۆبوونه‌وه‌کان.
- ۱۲-ئاراسته‌کردنی پرسیا‌ری ئەندامان له‌ حکومه‌تی کار به‌رپێکه‌ر، که ناتوانی لێی بپێچێته‌وه. له‌ دانیشتنی رۆژی (۲۰۱۴/۵/۲۸) که حکومه‌تی کار به‌رپێکه‌ر ئاماده‌ بوو و پرسیا‌ری ئاراسته‌ کرا، ئەمه‌ش پێشیلی په‌یره‌و بوو، چونکه که پرسیا‌ر ده‌کریت ده‌بیت وه‌لام بدیته‌وه، خو ئەگه‌ر وه‌لام نه‌درایه‌وه یاخود وه‌لامه‌که باوه‌ر پێکراو نه‌بوو ئەوا ئەو ئەندامه‌ی که پرسیا‌ره‌که‌ی کردوو بۆی هه‌یه ئیستیجوابی وه‌زیر یا سه‌رۆکی حکومه‌ت بکات بۆ لێپرسینه‌وه و تا ئەو کاته‌ی وه‌رگرتنه‌وه‌ی متمانه‌یشی به‌دوادا دیت، به‌لام ئەم حکومه‌ته کار به‌رپێکه‌ر بوو و له‌لایه‌ن ئەم په‌رله‌مانه‌وه (خولی چواره‌م) هه‌و متمانه‌ی پێ نه‌به‌خشاوه‌وه هه‌ر بۆیه‌ش نه‌یده‌توانی لێپێچینه‌وه‌ی له‌گه‌ل بکات.
- ۱۳-ناو نه‌نان له‌ خولی په‌رله‌مانی که تا ئیستاش ئەم خوله ناوی لێنه‌نراوه.
- ۱۴-رۆژی (۲۰۱۴/۵/۲۸) سه‌رۆکی حکومه‌تی کار به‌رپێکه‌ر ئاماده‌ی دانیشتنی په‌رله‌مان بوو و گوايه به‌پێی ماده‌ی (۵۳)ی په‌یره‌و ئاماده‌ بوو، ئەمه‌ش پێچه‌وانه‌ی په‌یره‌وه.^(۳۰)

(۳۰) - له ماده‌ی (۵۳)ی په‌یره‌وی ناوخوا هاتوه: ۱- ئەندامانی ئەنجومه‌نی وه‌زیران بۆیان هه‌یه له‌ دانیشتنه‌کانی په‌رله‌مان ئاماده‌بن و له‌ گفتوگۆکاندا به‌شداري بکەن و له‌ ده‌نگداندا به‌شدار نابن ته‌نها ئه‌وه‌ی ئەندام بیت تیايدا و بۆیان هه‌یه گه‌وره‌ فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌ته‌کانیان به‌پێن بۆ پشت پێ به‌ستنیان به‌ مۆله‌تی سه‌رۆک به‌بێ ئه‌وه‌ی مافی قسه‌کردنیان هه‌بیت.

۱۵-رۆژانى (۲۸-۲۹/۱۰/۲۰۱۴) له دانيشتنى پەرلەماندا ريگه به بهرپرز سەرۆكى ئەكادىمىيەى كوردى درا كه له نيو هۆلى پەرلەماندا قسه بكات و ئەمەش پيچەوانەى پەيرەوى ناوخۆ بوو. (۳۱)

۱۶- له مايسى ۲۰۱۳ له دانيشتنى پەرلەماندا ريگه به راويژكارىكى پەرلەماندا كه له نيو هۆلى پەرلەماندا قسه بكات و ئەمەش پيچەوانەى پەيرەوى ناوخۆ بوو.

هەشت: لەلایەن دەسەلاتى جيبه جيكردهوه چەند جارێك شكۆى پەرلەمان پيشيلكراوه، كه ئەمەش سوکايەتى کردنه به پەرلەمان، لەوانه:

۱- لەدانيشتنى رۆژى ۴/۶/۲۰۱۴ له هۆلى پەناگيرى کاتيک ئەندامانى پەرلەمان رەخنەيان ئاراستەى سەرۆكى حكومەتى كاربهريکەر کرد، بەلام سەرۆكى حكومەت چەند جارێك پەنجەى له ئەندامان راوشاندوووه وتوويهتى قەبولى ناکەم لييتان.

۲- له کاتى سەردانى بهرپرز سەرۆكى حكومەت بۆ پەرلەمان له رۆژانى (۲۸/۵) و (۴/۶)، لەلایەن سەرۆکايەتى حكومەتەوه رى و شويى توند گيراوتەبەر له چوونه ژوووهوى ئەندامانى پەرلەمان و رۆژنامەنوسان بۆ پەرلەمان و ستافى سەرۆکايەتى حكومەت خويان ئەم ئيجرائاتانەيان کردوووه لەناو پەرلەمان.

۳- له کاتى سەردانى بهرپرز سەرۆكى هەريم له ۳/۷/۲۰۱۴ بۆ پەرلەمان هەمان حالەتى پيشوو دووباره بۆتەوه.

نۆ: له کاتى سەردانى بهرپرز سەرۆكى هەريم بۆ پەرلەمان له ۳/۷/۲۰۱۴ به زۆرينەى دەنگى ئەندامان بپيار درا دانيشتنهكه داخراو بييت، بەلام ژمارەيهك له پاسەوانەکانى سەرۆكى هەريم و چەند راويژكارىك لهبەشى سەرەوه مانەوهو هۆلهکەيان جينههيشت و بهرپرز سەرۆكى پەرلەمانيش هيچ هەلوپيستيکى نهواند، بەلام لههەمان کاتدا كه دانيشتنهكه داخراو بوو كه چى سەرجهمى له راگەيانندنەکان پەخشکرا.

(۳۱) - هەمان مادەى سەرەوه بەسەر ئەمەشدا جيبه جي دەبييت.

۵۵: ژمارەى ياسايى ئەندامان لە ياداشتتايان داوہ بە سەرۆکايەتى پەرلەمان بە مەبەستى ئامادەبوونى وەزىرى سامانە سروشتىەکان لەسەر قەيرانى سوتەمەنى، بەلام دواى (۸) رۆژ سەرۆکايەتى پەرلەمان نوسراوى بۆ حکومەت کردووە.

پانزە: ياساى رېڭخستنى خۆپيشاندان کە لە دانىشتنى ژمارە (۱۵)ى رۆژى (۲۰۱۴/۷/۹)ى پەرلەمان پەسەند کراو بۆ سەرۆکايەتى ھەرېم ناردرا، لە (۲۰۱۴/۸/۱۸) سەرۆکى ھەرېم رەتى کردووە، بەبىئەوہى ھۆکار و ئەو مادەيە دەستنيشان بکات کە نارازييە لەسەرى، ئەبوايە سەرۆکايەتى پەرلەمان لەکاتى خۆيدا ئەم ياسايە بخاتەوہ بەرنامەى کارەوہ، بەلام زۆر دواى خست، ياساکە لە (۲۰۱۴/۸/۲۴)دا گەرايەوہ، بەلام سەرۆکايەتى لە دانىشتنى ژمارە (۷)ى رۆژى (۲۰۱۴/۱۰/۲۲) خستىە بەرنامەى کارەوہو لەو دانىشتنەش گفتوگۆى لەسەر نەکراو بۆ سەرەتاي خولى گريدانى ئاييندە.

دووانزە: دانىشتنەکانى پەرلەمان دريژ دەبنەوہ بەوہى کە ھەموو قسەيەکى تيدا دەکريت و ئەندامان لە بەرنامەى کار لادەدەن بەبى ئەوہى سەرۆکايەتى پەرلەمان رېگرييان لىبکات، ئەمەش دەرەنجامى خراپى دەبيت، بەوہى کە کات بە فيرۆ دەچيٓت و پەرلەمان وەک پيويست بەسەر کارەکانى خۆى راناگات و بودجەش بەھەدەر دەدريٓت. دانىشتنى زۆر ئەنجام دەدريٓت و ئەندامان ماندوو دەبن و تەرکيزيان نامينيٓ و بەبىئەوہى ھيچ ئەنجامىکى ئەوتوى ھەبيٓت. بە پيٓى مادەى (۵۶)ى پەيرەو سەرۆک دەسەلاتى ئەوہى ھەيە ئەندام رابگريٓت کە لە تەوہرى بابەت دەرچوو، بەلام وەک پيويست نەبووہ ^(۳۲)

سيانزە: لەگەل رووداوى دەست بەسەرداگرتنى موسل لەلايەن داعشەوہ و ھاتنەکايەى رووداو و گۆرانکاریيەکانى ناوچەکە، ئەندامانى پەرلەمان داواى دانىشتنىکى پەلەى

(۳۲) - مادەى (۵۶)ى پەيرەوى ناوخوا ھاتوہ:

۱- ئەندام لەو جىگەيەى کە لىٓى دانىشتوہ، يان لەسەر ئەو سەکۆيەى بۆ ئەم مەبەستە ئامادەکراوہ، قسەکانى خۆى ئاراستەى سەرۆک دەکات و بۆى نيە قسەکانى خۆى يان قسەى ئەندامەکانى تر کە پيش ئەو قسەيان کردوہ، دووبارە بکاتەوہ و نابيٓت لە بابەتەکە دەرچيٓت و ناکريٓت لەيەک بابەتدا دوو جار قسە بکات تەنھا ئەگەر ئەمەر لەسەرۆک داواکرد، وە لەکاتى پيشلکردنى ئەمانەدا سەرۆک بۆى ھەيە سەرنجى بۆ پيادەکردنى حوکمەکانى ئەم پەيرەوہ رابکيشيٓت.

۲- نابيٓت بگەريٓنەوہ سەر گفتوگۆکردنى ئەو بابەتانەى يەکلایى کراونەتەوہ.

نائاسایان کرد، ئەو هه‌بوو دووای (١٩) رۆژ له روداو هه‌کان، له ٢٠١٤/٦/٢٩ دانیشته‌که ئەه‌نجامدرا به‌لام له‌م دانیشته‌شدا هه‌یج بریارێک دهرنه‌چوو، تا له‌ گۆبۆونه‌وه‌ی رۆژی (٢٠١٤/٧/٢٢) ئه‌نجا بریاره‌کانی تاییه‌ت به‌ پێشمه‌رگه‌و هه‌یزه‌کانی ناوخوا‌ی دهرکرد. (٣٣)

چوارده: له‌گه‌ل روداوی ده‌ست به‌سه‌رداگرته‌ی شه‌نگال و کشانه‌وه‌ی پێشمه‌رگه‌ لێی له‌ ٢٠١٤/٨/٥، ده‌بوايه‌ په‌رله‌مان گۆبۆونه‌وه‌ی نائاسایی بکات، هه‌رچه‌نده‌ ژماره‌ی یاسایی ئەه‌ندامان داواشیان کردبوو، به‌لام دوو‌اخراو له‌ (٢٠١٤/٨/٢٥) دووای (٢٠) رۆژ گۆبۆونه‌وه‌که‌ کرا و له‌م گۆبۆونه‌وه‌یه‌شدا ته‌نها راسپاردی دهرکرد.

پانزه: سه‌باره‌ت به‌ رووداو و گۆرانکارییه‌کان، په‌رله‌مانی کوردستان وه‌ک به‌رزترین ده‌زگه‌ی یاسایی و شه‌ری هه‌رێم ده‌بوايه‌ له‌کات و ساتی خۆیدا بریاری هه‌بیت، له‌سه‌ر پێشمه‌رگه‌ له‌ ناوچه‌کانی دهره‌وه‌ی هه‌رێم، کشانه‌وه‌و مانه‌وه‌ی پێشمه‌رگه‌، قه‌یرانی سوتنه‌مه‌نی، ریفراوندۆم، بارودۆخ و قه‌یرانی عیراق، که‌رکوک و کیلگه‌ نه‌وتییه‌کان، جۆلاندنی هه‌یز، به‌لام نه‌یبوو. (٣٤)

شانزه: تا ئیستا لێژنه‌ په‌یوه‌نده‌ره‌کانی په‌رله‌مان وه‌ک پێویست به‌ ئەه‌دای کاری خۆیان له‌ چاودێری حکومه‌ت هه‌لته‌ساون و به‌دواداچوونی پێویستیان بۆ ئه‌و پرۆژانه‌ نه‌کردوو که‌ بۆدجه‌یان بۆ دابینکرا‌بوو له‌ سالانی رابردوو و تا ئیستاش به‌رده‌وامن، هه‌رچه‌نده‌ پێویسته‌ دیوانی چاودێری دارایی به‌دواداچوون بکات.

هه‌فده: ئه‌و خولی گرێدانه‌ی که‌ یه‌که‌م جار ئەه‌نجامدرا، ئایا خولی یه‌که‌م بوو یا دووهم؟ دیار نیه‌. چونکه‌ له‌ به‌رنامه‌ی کاری دانیشته‌کاندا له‌هه‌ندیکیان وه‌ک (خولی گرێدانی دووهم) ناسینراوه‌و له‌هه‌ندیکیشیان وه‌ک (خولی گرێدانی سالی یه‌که‌م).

هه‌ژده: مه‌سه‌له‌ی ئیتمیازاتی په‌رله‌مانتاران (موچه‌ و سه‌یاره‌ و پاسه‌وان) به‌پێی ئەوه‌ی بۆیان دیاریکراوه‌، جیاوازییه‌کی زۆری له‌گه‌ل وه‌زیره‌کاندا هه‌یه‌، ئەمه‌ش کاریگه‌ری خراپی

(٣٣) - سه‌ره‌تا بریار بوو راسپاردی بێت، به‌لام دوای ئەوه‌ی له‌لایه‌ن هه‌ندیی په‌رله‌مانتاره‌وه‌ ناره‌زایی دهرپه‌ردا، رۆژی دووهم راسپاردی‌ه‌کان کران به‌ بریار. سه‌باره‌ت به‌ دوواکه‌وتنی بریاره‌که‌ به‌رێز سه‌رۆکی په‌رله‌مان پێی وایه‌ هه‌یج مه‌به‌ستێک نه‌بووه‌ جگه‌ له‌وه‌ی هۆکار دوواکه‌وتنی راپۆرتی لێژنه‌ی پێشمه‌رگه‌ بووه‌ که‌ دهرنگ ئاماده‌ کراوه‌.

(٣٤) - به‌پێی بریاری ژماره‌ (١) ی سالی ٢٠٠٥ ی په‌رله‌مانی کوردستان، په‌رله‌مان تاکه‌ مه‌رجه‌ی سیاسی و ده‌ستوری یه‌ بۆ بریاردان له‌سه‌ر پرسه‌ چاره‌نوسسازه‌کانی گه‌لی کوردستانی عیراق.

لەسەر ئەدای کاری پەرلەمانتاران کردوو. نەك هەر ئەمە، راویژکارانی پەرلەمانیش كە دادەمەزرین، سەرۆكایەتی پەرلەمان ئۆتۆمبیلی بۆ دابین کردوون، بەلام بۆ ئەندامان دابین نەكراو. ئەمەو لە كاتیكدا دەستەى سەرۆكایەتی ئۆتۆمبیلیان بۆ كراو.

نۆزده: بەیپی یاسای ژمارە (۱۹)ی سالی ۲۰۱۳ دەبیئت دەستور هەموار بکریتهوه، پەيامی سەرۆکی هەریمیش هەیه دەلی خولی ئاینده (واتە خولی چوار) دەستور هەموار بکاتهوه، كە ئەمە کاری پەرلەمانە، بەلام پەرلەمان تاكو ئیستاشی لەگەلدابیئت هیچ هەنگاویکی نەناوه. بیست: پەرلەمانی كوردستان لە ماوهی یەك سالی تەمەنیدا (۳۰) كۆبوونەوهی کردوو. ئەگەر تیكرای سالدەكە وەرگیریت، هەر (۱۲) رۆژ یەك كۆبوونەوهی بەردەكەویت. ئەگەر لەو رۆژەشەوه وەرگیریت كە لیژنەكان پیکهینراون، ئەوا هەر (۷) رۆژ یەك كۆبوونەوهی بەردەكەویت.

بیست: لەو (۳۰) كۆبوونەوهیهی پەرلەمان ئەنجامی داون، بە تیكرا (۱۱۸) ئەندام لە كۆبوونەوهكاندا ئامادە نەبوون، (۷۵) ئەندام مۆلەتیان وەرگرتوو و (۴۳) ئەندامەش بی مۆلەت بەشداریان نەکردوو و نەچوونەتە كۆبوونەوهكانەوه.

بیست و یەك: لە ماوهی ئەم سالدەدا ئەندامانی پەرلەمان (۲۶۳) پرسیاریان ئاراستەى حكومەت کردوو، لەوانە حكومەت وەلامی (۱۴۰) پرسیارەى داووتەوه، و تا ئیستاش (۱۲۳) پرسیار بی وەلامن و تا ئیستا لەلایەن حكومەتەوه وەلام نەدراونەتەوه. هیچ ئەندامیكیش داواى ئیستجوابی وەزیرەكانی نەکردوو، دیارە وەلامی پرسیارەكان باوهر پیکراون لای ئەندامەكان، هەر وەها بەدواداچوون بۆ پرسیارە بی وەلامەكانیش نەكراو.

بیست و دوو: لە ماوهی ئەو سالدەى تەمەنی پەرلەماندا تەنها (۲) وەزیر چوونەتە هۆلی پەرلەمانەوه بەمەبەستی گفتوگۆو رونکردنەوه، ئەوانیش (وەزیری سامانە سروشتیەكان) و (وەزیری پەرودە)ن. ئەمەو لەكاتیكدا جگە لە سەرۆك و جیگری سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران (۱۹) وەزیری بە وەزارەت و (۲) وەزیری بی وەزارەت هەن لەم كابینەیهدا.

بیست و سێ: لەخولی چوارەمدا لە كۆبوونەوهكانی پەرلەماندا كاتیکی زۆر بە خویندەوهی یاداشتی بیروكەى ئەندامان بەفیرو دەچیئت، لەو ماوهیهدا دەیان بیروكە لەلایەن ئەندامانەوه سەبارەت بە بابەتی جیاچیا خویندراونەتەوه و پیشكەشكراون، بەلام بیروكەكان جگە لە

خویندنه‌وهی ناو هۆلی پەرلەمان و بەردەم راگەیانندنەکان هیچ بەدواداچوونیکیان بۆ نەکراوە و نەکراونەتە نوسراو تا لە ریگەیی سەرۆکایەتی پەرلەمانەوه بۆ دەسەلاتی جیبەجێکردن و لایەنە پەيوەندیارەکان بنیاردین بەمەبەستی کار لەسەر کردنیان.^(۳۰)

بیست و چوار: لەماوەی ئەو ساڵەدا سەرۆکایەتی پەرلەمان (۲۴۷) نوسراوی بە مەبەستی جیا جیا ئاراستەیی دەسەلاتی جیبەجێکردن کردووە.

بیست و پینج: لە ماوەی ئەم ساڵەدا لەلایەن فراکسیۆنەکان و ئەندامانی پەرلەمانەوه (۱۰۵) پرۆژە یاسا و بریاری هەمەجۆر پیشکەش بە سەرۆکایەتی پەرلەمان کراون، لەوانە تا ئیستا (۶۱) پرۆژە خویندنه‌وهی یەكەمیان بۆ کراوە، (۴۴) پرۆژەش تا ئیستا لای سەرۆکایەتی پەرلەمانەوه ماون و نەخراونەتە بەرنامەیی کارەوه. کە هەندیک لەم پرۆژانە پەيوەندیان بە چۆنیەتی باشتکردنی رهوشی ژیانی هاوڵاتیانی هەیه، بەتایبەتیش ژیانی گەنجان و لاوان و ژنان و کریکاران.

بیست و شەش: لە کۆی ئەو پرۆژانەیی ئاراستەیی لیژنەکانی پەرلەمان کراون کە بە تیکرای پرۆژەکان لای سەرجهم لیژنەکان، (۱۴۳) پرۆژەن کە پێویستە لیژنەکان راپۆرتیان لەسەر بنوسن، بەلام تەنها (۲۳) راپۆرت لە لایەن کۆی لیژنەکانەوه نوسراون. واتە (۱۲۰) راپۆرت هیشتا نەنوسراون. ئەمەش سستی و لیژنەکان دەگەیهنیت.

بیست و هەوت: لە ماوەی ئەم ساڵەدا لیژنەکان (۲۸۹) کۆبوونەوهیان ئەنجامداوە. ئەگەر بە تیکرا دابەشی سەر لیژنەکانی بکەین، هەر لیژنەیهک (۱۳) کۆبوونەوهی ئەنجامداوە. واتە بە دوو هەفتە یەك کۆبوونەوهیان کردووە.

بیست و هەشت: لە ماوەی ئەم ساڵەدا لە کۆی (۲۱) وهزیر تەنها (۱۱) وهزیر چوونەتە پەرلەمان بە مەبەستی کۆبوونەوه لەگەل لیژنەکاندا. ئەوانیش بریتین لە وهزیرانی: (دارایی، ئەوقاف، پیشمەرگە، ناوخۆ، خویندنی بالا، ئاوه‌دانکردنەوه، کشتوکال، کۆمەلایەتی، تەندروستی، پیشەسازی، پەرودە)

(۳۰) – لە دەیان بیرۆکەییی لەلایەن ئەندامانەوه خراونەتە روو و کاتی کۆبوونەوه‌کانیان پێ بەفیرۆ دراوه، تەنها دوو ئەندامی پەرلەمان بیرۆکەکانیان بە نوسراو لە ریگەیی سەرۆکایەتی پەرلەمانەوه بۆ حکومەت ناردووە.

بىيىت و ئۆ: لە كاتى گىفتوگۆي پىرۆژە ياساكاندا پىيويىستە و عورفىش وابووه كه وهزىرى

پهيوهنديدار ئاماده بىيت، بهلام تا ئىستا نهكراوه، بۇ نمونه:

لهكاتى گىفتوگۆي ههمواري ياساي خۇپيشانندان و دريژكردنهوهي ياساي بهرهنگار بوونهوهي تىرۆردا دهبوويه وهزىرى ناوخۇ ئاماده بىيت، لهكاتى پىرۆژە ياساي بودجهي حزبهكاندا دهبوويه وهزىرى دارايى ئاماده بىيت، بهلام نهك ههر وهزىره پهيوهنديدارهكان، بهلكو وهزىرى كاروبارى پهلهمانىش ئاماده نهبوو.

سى: دواي ئهوهي نرخى سوتهمهني گرانكرا و بهنزين بوو به (۹۰۰) دينار، به پىي مادهي (۶۸) ي پهپرهوي ناوخۇ، به ئىمزاى (۴۵) پهلهمانتار ياداشتىك پيشكەش به سهروكايهتي كراو داواي بانگهيشتي ئهنجومهني نهوت و گازيان كردبوو، بهلام تاكو ئىستاشي لهگهلدايىت كه چهند مانگىك تىپهپرهويه، ئهوه ئهنجومهنه له دانىشتنى پهلهمان ئاماده نهبوون.

سى و يهك: وهك تىبينى دهكرىت رۆلى پهلهمان له گۆرهپانى سياسىي ههرىمي كوردستاندا وهك پىويىست لهبهرچاو ناگىرىت و له رووداوه گىرنگ و چارهونسازهكاندا پهلهمان پهراويژ دهخرىت، ههرچهنده بهپىي برپارى ژماره (۱) ي سالى ۲۰۰۵ دهبييت سهركرايهتي سياسى كوردستان بۇ برپاره چارهونسازهكانى بۇ پهلهمان بگهپىتهوه، بهلام ئهوه نابىنرىت.

سى و دوو: بىبهرنامهي به خويندنهوهي پىرۆژە ياساكانهوه دياره، پىوهرهكان ديار نين كه چۆن و بۆچى پىرۆژە ياسايهك پيش پىرۆژهيهكى تر دهخرىت يا به پىچهوانهوه. بۇ نمونه: (پىرۆژە ياساي پىداچوونهوه به پىرۆژهي دهستورى ههرىم) له ۲۰۱۴/۹/۱۰ هوه پيشكەشكراوه بهلام تا ئىستاش خويندنهوهي بۇ نهكراوه، لهكاتىكدا چهنندان پىرۆژهي تر دوواي ئهويش پيشكەشكراون و خويندنهوهشيان بۇ كراوه.

ئەو سىمايانەى ئەم خولەى پەرلەمان لە خولەكانى پيشوو جيادهكاتەوه

۱- پەخشکردنى راستەخۆى دانىشتنەكانى پەرلەمان.

۲- رىگەدانى زياتر بە راگەياندنكاران بەمەبەستى رومالکردنى دانىشتن و ھەوالەكانى پەرلەمان.

۳- كەردنەوهى نوسىنگەى پەرلەمانى كوردستان لە كەركوك.

۴- دەركردنى دوو بېرىار سەبارەت بە پشتىگىرى كوردانى رۆژئاواو ناردنى كۆمەكى سەربازى و ھىزى پيشمەرگە بۆ پشتىوانيان كە ئەمە يەكەمجارە پەرلەمانى كوردستان سەبارەت بە پرسىكى نەتەوهى دەروەى ھەرىم بېرىارىك دەربكات.

۵- نەرمى نواندى زىاد لەھەددى سەرۆكايەتى لە دانىشتنەكاندا، كە ئەمەش بەپىچەوانەوه كارىگەرى نەرىنى لەسەر دانىشتنەكان ھەيەو دەبىتە ماىەى درىژدادپى و كوشتنى كات كە وەك پىوىست بەسەر كارەكاندا راناگەن.

پيشنيار و راسپاردەكان:

- ۱- كليلى چارەسەر بۇ ئەكتيف بوونى پەرلەمانى كوردستان، ھەموارى پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانە.
- ۲- تىپەراندىنى دۇخى ھەلبژاردن و كار كردن بە دەستە جەمعى، ھەموو فراكسيۇنەكان بەشدارن لە حكومت و كەسپش ناتوانى بەتەنھا كار بكات و پىويستيان بە يەكترى ھەيە.
- ۳- فراكسيۇنەكان لەخۇبوردووانەتر كار بكنەن و بەرژەوھندييە حزبيەكانيان بخنەن لاو.
- ۴- سەرۇكايەتى پەرلەمان پابەند بىت بە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانەو.
- ۵- سەرۇكى پەرلەمان دانىشتنەكانى پەرلەمان باشتر زەبت بكات.
- ۶- پەرلەمان خول بۇ فراكسيۇنەكان و ئەندامان بكاتەو بەمەبەستى شارەزابوونى زياتر لە پيشكەشكردىنى پرۇژە ياسا.
- ۷- پەرلەمان زياتر چاودىرى ئيش و كارەكانى حكومت بكات.
- ۸- ليژنەكانى پەرلەمان بە ئەركى خويان ھەلسن لە نوسينەوھى راپورت لەسەر پرۇژەياساكان لە كاتى ديارىكراوى خويدا.
- ۹- سەرۇكايەتى پەرلەمان بەشى راگەيانندن و بەتايبەت (سايىتى پەرلەمان) ئەكتيف تر بكات و ياساو بپيارەكانى پەرلەمانى لەسەر دابەزىنىت.
- ۱۰- پىويستە لەكاتى گفتوگوى پرۇژەياساكاندا وەزىرى پەيوھنديدار ئامادە بىت.

پاشکۆ (۱)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی نهتهوایه تیهوه

ژماره	نهتهوه	ژ
۱۰۰	کورد	۱
۵	تورکمان	۲
۵	کلدانی سریانی ئاشووری	۳
۱	ئهرمهنی	۴
۱۱۱	کۆی گشتی	

پاشکۆ (۲)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی تیکرای تهمهنی نهندامانهوه

ژماره	میژووی له دایکبوون	ژماره
۱	۱۹۴۹-۱۹۴۰	-۱
۸	۱۹۵۹-۱۹۵۰	-۲
۳۲	۱۹۶۹-۱۹۶۰	-۳
۵۶	۱۹۷۹-۱۹۷۰	-۴
۱۴	۱۹۸۶-۱۹۸۰	-۵
۱۱۱	کۆی گشتی	

پاشکۆ (۳)

پیکهاتهی پەرلهمانی کوردستان له رووی ژماره و نه ندامانی فراکسیۆنه کانه وه

ژماره	فراکسیۆن	ژ
۳۸	۱- لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان	۱
۲۴	۲- لیستی گۆران	۲
۱۸	۳- لیستی یهکییتی نیشتمانی کوردستان	۳
۱۰	۴- لیستی یه کگرتووی ئیسلامی کوردستان	۴
۶	۵- لیستی کۆمهلهی ئیسلامی کوردستان	۵
۲	۶- لیستی رافیدهین	۶
۲	۷- لیستی پیشکەوتنی تورکمان	۷
۲	۸- لیستی گردبوونه وهی گهلی کلدانی سریانی ناشووری	۸
۱	۹- لیستی بهرهی تورکمانی	۹
۱	۱۰- لیستی گۆزان و نوێبوونه وهی تورکمان	۱۰
۱	۱۱- لیستی ههولیری تورکمانی	۱۱
۱	۱۲- لیستی ئاراسته ی سییه م	
۱	۱۳- لیستی ئهرمه ن	
۱	۱۴- لیستی ئه بنا ئه لنه هرهین	
۱	۱۵- لیستی بزوتنه وهی ئیسلامی	
۱	۱۶- لیستی حزبی سۆسیالیستی دیموکراتی کوردستان	
۱	۱۷- لیستی ئازادی	
۱۱۱	کۆی گشتی	

پاشکۆ ژماره (٤)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی رهگهزی ژن و پیاوهوه

ژماره	ژماره ئهندامانی پیاو ژن	ژماره پهرله ماتاران	رێژمی
١	ژماره ئهندامانی پیاو	٧٧	٦٩,٤%
٢	ژماره ئهندامانی ژن	٣٤	٣٠,٦%
کۆی گشتی		١١١	١٠٠%

پاشکۆ (٥)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له لایهنی ئاستی خویندن و بڕوانامهوه

ژ	بڕوانامه	ژماره
١	دکتۆرا	١٩
٢	ماجستیر	١١
٣	به کالۆریۆس	٥٢
٤	دبلۆم	١١
٥	ئامادهیی	١١
٦	ناوهندی	٧
کۆی گشتی		١١١

پاشکۆ (٦)

پیکهاتهی پهرلهمانی کوردستان له رووی ئایینییهوه

ژ	ئایین	ژماره
١	موسلمان	١٠٤
٢	مهسیحی	٦
٣	ئیزیدی	١
کۆی گشتی		١١١

پروژه چاودیری
پهلمانی كوردستان

PAY INSTITUTE
For Education & Development